

لە يادکردنە وە مەراسیمەکانى یەکى ئایارى شارى یەتە بىرى سۆیىدا، گەڭە پانى "یان تەرەت"، جیگایەکی تەیبەتی ھەيە. بەشەك لە و چەپەي كە لە باری فکرییە و خەي لە سوشیال دیموکراتی جیاكردەتە و، لەگەڭە چەپی خەرھەتە ناو راست و گەشە جیاوازەکانى دیکەي دنیا، بە خەيان و مەز و میكرەفەن و چادرەکانیانە و شوێنەکی ھەمیشەيان لەم گەڭە پانەدا داگیرکردووە.

لە كاتى بەگەوتەنى ریزی خەپشانەکانەدا، زەربەي زەربى لایەنگرانى ئەم بەگەوتە وانی، لە پاش پەچانە وە مەز و چادرەکانیان، لە سوچەکی شەقامەكەدا دەوستان و سەیری پەچەوانى سەندیکالیست و حزبەکانى دیکەيان دەكرد. بەچی كەس تەكە بەم خەپشانەنانە نەدەبوو: نەچوونە ژەرپەرچەمی بزووتە وە تر و پاراستنى بەگەردى ئایدئەلەزى گرووپی خە، لەسەر ھەموو شتەکی تە وە بوو. ئەمە زەربە كەس دەتوانە ئەم روونکردنە وە یەكەدەییە بە بە ھیچ دوودەییەك بەخاتە سەر كاغەز.

یەكەكە لە و دیمەنانە كە لە پەيوەند بەم مەراسیمەنەي یەكى ئایارى ئەم گەڭە پانەدایە و لە یادە وەری من و بەشەكەي زەربى ھاوێكانمدايە لە شارى یەتە بىرى، دیمەنى دوو پیرەمەردى ھەشتا ساڵەي كە لە ماوەي چەند ساڵەكدا لە پشت مەزەکی بەجەكە لە و میكرەفەنەکی دەستیە و، ئەو بەیاننامە گەدارانەيان دەخوێندە و كە دژى سەرمايەداری بوون لە رەزى یەكى ئایاردا.

ترسى گەورەي بەشەك لە و ھاوێ قەشمەچیانەي خەشمان ئەو بوو كە مەترسى دەوستانى یەكەك لە پیرەمەردەكان ھەمیشە لە ئارادابوو كاتەك بەیاننامەكەي خەيان بە تووندی دەخوێندە و، سەیر ئەو بوو، دواي تەواو بوونی خوێندە وە بەیاننامەكە، مەزو كورسییەكەيان دەپەچایە و دەبەستن. لە دواي سە یادکردنە وەي یەكى ئایاردا، ھەواكە لە ئامادەبونی ئەوان نەما، دەكە كەچی دوايان كەردە و یان نەخەشە و تەبەتن. یان ھیوادارم كەسەك ھەكاری ونبوونی ئەم پیرەمەردە سەرەختانەي بە جەرەكەي تر لابەت و لە وونکردنە وەي سینارییە شەكەکانى من باشتەر بەت.

ئایا ئامادەیی چەپ لە عیراق و كوردستاندا لەمەدا نزیكایەتیەکی ھەيە بە دەخی ئەم دوو كەمەنیستە سۆیدیە وەي كە خەشیان لەبیریان

چووبووو و بچی کخراو کیان هی و چ کاریگ ری کیان ل هاوک شکانی د سلاتدا ه بوو ک ب جیا ل "ئیسپات وجود" کی رتینیان ل ی کی ئیارو ه ندک ب نی تردا، بیان گرنگ نی بزانن ل کو ی ووداو کاند او ستاوون؟

ئیا چپ ل م ی کوردستان و عراقدا ب شوئن پاراستنی د رودووکا ن ک و نی ک ژگار ک دروستکراو و ل م دا وک شوناس کی سیاسی و ئایدی ل ژئ ندام کانی س یری د کر ت و هیچ جگای کی ل ئیعرابی سیاسی ک م لگادا نیی؟

و م ی ئ م پرسیار ی س ر و ک چپ ل عراق و کوردستاندا ب جیا ل ئیسپات وجود کی رتینیان ل ه ندک موناس بات و بیان نام شکردن و دا ک ی دیک ی نیی، ب مانای بروابوون ب و ی ک گرفت ک ل ئارادای و د کر ب شوئن و لام و بیت.

پتوای هیچ گرفت ک ل ئارادا نیی و ئ م چالاکیان ی ک رتینی ئ نجامد در ت ب شک ل کاروچالاکی گروپی خ ی، د کر س دان سا ی دیک ب رد وام ب ت و ل باشتین حال تیشدا د کر وک چیر کی ونبوونی پ ر م رد کانی گ ر پانی "یان ت رییت ی ی ت ب یری ک تایی پ ب ت.

ب لام ب "ئاس ک م"، نووس ری کت بی (ک م نیزمی نو)، ل ک ک ی ن و ی ک س بار ت ب حزب و د و ت و ک شکانی ک م نیزمی س رد م، و لام ب پرسیار کانی س ر و ک چپ ل ئزم دای و د کر گ ران ب شوئن گاچار ج راو ج ر کاند، ک شیکی گرنگ ب ت، د ب ت کت ب کی ق وار 400 پ ر ی و ب کاره نانی س دان س رچاوی کلاسیکی مارکسیستی ک ن و تاز ب شوئن س راغی ئ م پرسیار و ی: "پاسیفیزی چپ و بیر ک ی نو س بار ت حزب و ر کخراو بوونی کریکاری تا و م م ک ب و ک شان ی رووب و و ی بزووتن و ی کر کاری و ک م میستی بوون ت و بدر ت و"

یان ب مانای کی تر: "چ ت گ یشتن ک ل حزب، ئ م ی کرد ت ب ت ک ک پاسیفان ل پ راو ی ک م لگادا ق رارمان گرتوو؟ ب ئ م پویست بوو حزب ل و ب ت چ ق ب ستوو ل ت گ یشتنی خ ماندا زگار بک ی ن و پ یو ندی ن وان ک م نیزم و چینی کر کار و خ باتی چینای تی و حزب و پ ر س ی میژووی شک گرتنی حزب وک ستراکت ری چینی کریکار بناسین."

ب ئاس ک م، ب شکی گ ور ل پرسیار ی ئ م ئزم ی ی ک در ژ ی ه ی، ل ت روانینی ئ م بزووتن و دای ب حزب و پ یو ندی ن وان حزب و چیندا خ ی د رد خات. ب تایب ت ل ر کخستنی کریکاراندا. کت بی ک م نیزمی نو، گ ران کی قو ی خ ن گران ی ب م ژووی

سوشیالیزمی دښوونکي ته سمدې بیست دا و ټاوانه داندوونکي چاوتیزانښه یې پرېسې پښوونکي نه وای کار و څه بای چینی کریکار و دروستکردنی رځخړاو و ټول حزابی سیاسیدا. ټاوانستانکي به ټاگاهانښه له بهرانبه تاقیکردنه وکاني چینی کرکاردا له سهڼت دا و درختنی گڼش نیگای تازتر له پښوونکي به و جددله سیاسیه همیشی یې که شکستی شول ش له ټولکت بهری وسیادا دروستی دکات. بهشکي گرنگی ټول رځخانې له تاقیکردنه وای مدملی سهڼتې که له ناستی نه ونه وای تیدا گیراون له سر ټاماده یی بیرکراتیزم له دسلاتی سیاسی بهلش فییکاندا، ټاسه که مال له کتبی که م نیزمی نوډا، جددلی بیرکراتیزم و سررنجدان له ناستکي بالاتری سیاسی و ټولگیشته کي رادیکالانه تردا باس دکات که جگای بهرزنرخاندنه.

به به وای من، ناویشانی کتبی که : له کښه وونکي سه بارته به حزب و دلولت و کښکاني که م نیزمی سه رد م ، خوښه د خات سه ر څپای و لامدانه وونکي فراوان بهم گرفتانه له ناست جوگرافیا یې کی گورې نه ونه وای تیدا. وک ټول وای که گرفتی پښوونکي نه وای حزب و چینی کرکار به و مدملی که له څهره ټاتی ناوولت و و ټات کاني ژر دسلاتی دیکتاتیدا به زقی هسستی پدکر همان گرفت بهت له ټامریکا و بهشکي زری ټورپادا. یان وک ټول وای له که نارداوونی چپ له ټورپادا همان ددکر بهت که له عراقدا چپ به دسستی و گیري خواردوو. ټم ته روانینه که شمان دکات ناو ټول پرسیارې که ټایا چوارچوونکي له کښه وونکي کوښه؟ ټول وای که د به سنوورداربکرت و تیشککي گورې نه خرته سر کام یې. ټم دکر ټول ته بینې بهت که له بواری له کوښه وونکي زانستیدا د به له بهرچاو بگیر. به تایبهت له کات کدا که بهشکي گورې له کښه وونکي له تاقیکردنه وونکي که م نیسته کاني کوردستان و عراق له پښوونکي به پرسیار کاني حزب و ټیکختنی کریکاریدا.

ټاسه که مال، څی ټولکتیفته کي سیاسی که دست به داوونې له کښه وونکي زانستی و دگرت تا ولام به و پرسیارانه بدات و که بزووتنه وونکي ټول له چقبسته کي همیشیدا اگرتوو ، هر به یې له همدک جگای له کښه وونکي دادنگی منی له کښه وونکي درته دست دنگی منی ټولکتیفته و ټول به ټولکتیفته زانستی له چاوکردنی نووسینی زانستیدا د به بهرچاو بکرت کا د به ته و. ټم نمونه کورته ی خوار و دکر له همدک شوونې دیکي نووسینه که دا بینرت: "چ ټولگیشته که له حزب ، ټم ی کردته

بتک که پاسیفان له پړاوۍزۍ کېم لگادا قړارمان گرتوو؟ به
ئهم پويست بوو حزب له وېته چې قبېستوو له تېگۍشتنې څماندا
زگارېکۍين

خالۍکۍ دیکۍ کې دکرۍ جگای سرنج بهت ئوۍيۍ کې گرانۍوۍيۍ چې پۍ
به کلاسیکیاتۍ گرنګۍکانۍ مارکسیزمۍ ئرتۍدۍکس له پۍیوۍند به
پرسیارۍکانۍ رځځستن و حزبۍتیدا له زمۍنی گلاۍبازیزۍیشن و
سرمایۍداری ئهمۍدا. به تایبۍت له کاتۍکدا تیۍریۍکانۍ ئیدارۍ و
به یوۍبردن له ئاستۍ زانستیۍکیدا و له ناو جومگۍ گرنګۍکانۍ
زانستۍ جړاوۍرۍکاندا ، سدهۍها مدهۍلی رځځستنمان پشکۍشدۍکات
کې دکرۍ له پۍیوۍند به پرسیارۍکانۍ رځځستنۍدا کېکۍ
له وېرېگۍرت. ئایا به وېرۍدنی مایکرۍسفت و ئېۍ و تۍیۍتا له
بازاۍکۍ گۍبۍدا و به و هوۍموو کۍرت و لق و پۍپانۍویۍ دکرۍی جگای
سرنج بهت. تاقیکردنۍوۍی گۍریلاکانۍ چیا پاس له مۍکسیک و
به کارهۍناني ئو و فرسۍتانۍی “نیتوۍرکۍ” کانۍ ئهمۍی سرمایۍداری
نمونۍی کی سادۍی.

به بۍوای من کتۍبی کېم نیزمۍ نوۍ شایۍنی خوۍندنۍوۍی کی قوۍترۍ،
نک هر به کېسانۍک کې به شوۍن پرسیارۍکانۍ سیاسۍت و رځځستنۍ
سۍشالیستیۍوۍن، به لکو زانیاریۍکانۍ ناو کتۍبۍکۍ گۍبۍک گرنګن و
کسانۍک کې به شوین تۍروانۍکۍ مۍتریالیستانۍی ئهمۍیۍوۍن به
به شۍکی گرنګۍ ووداوۍکانۍ سدهۍی نژدۍ و بهت کې تا ئیستاش
کاریگۍری ئزانۍیان له سۍر ووداوۍکانۍ عۍراق و کوردستان هۍی ،
دکرۍ خوۍندنۍوۍی کی زۍر به سوود بهت.

به ۍام خاۍک کې ناکرۍ چاوپۍشی له بکرۍت ئوۍیۍ کې به چی کتۍبخانۍی
کوردي له ئاستۍ ئیلیتۍ کولتوریۍکیدا نووزۍی کی له دۍرنایۍت به
ئاوۍدانۍوۍ له کارۍک کې به استۍ شایۍنی ئوۍیۍ له به رانۍبۍریدا
رابوۍستیت. من به جیا له کولتوری ئاوۍدانۍوۍ له به رهۍمی دۍست و
هاوۍی نزیکۍکانۍ څ له بازنۍی مدهۍ و سۍنایۍکی یۍکترگۍورۍکردندا
و رنګۍ ئایدۍ له ژۍیۍکانۍ کې دکرۍ ئهم کتۍبۍی پۍ مۍرېکرۍت هیچ
هۍکارۍکی دیکۍ نا بینمۍوۍ.

به لام به بزووتنۍوۍی کی سیاسی کې به شۍکی گۍورۍی رځځنۍکانۍ ئهم
کتۍبۍ ئاراستۍی ئوانۍ ، مۍبهت له حزب و گروپۍ جیاوازۍکانۍ
کېم نیزمۍ کرۍکاریۍ له عۍراق و ئراندا، به دۍنګیۍکۍ سدهۍ هۍندنۍی
تر کوشندۍتر.

به لام به رلۍوۍی ئینسان جۍگایۍکی گۍورۍ یان چووک به ئهم
به دۍنګیۍی چېپ تۍرخان بکات له به رانۍبۍر ئهم کتۍبۍدا کې به شۍکی
گۍورۍی څځۍکۍ رووی دۍمی له وانۍ، هۍستدۍکرۍت ئو دۍځۍی له ناو

چې پی کوردستانی عراقدا و ئاراندا دگوزر وک ئزم یک سیر ناکرت و ئینسان رازیی ب در ژ پدانی ئو و وتی ک ل ک تایی هشتاکان و گرتووی ت بری و ل باشتین حال تکانیدا، حزبی کرد ت چې ترک ک ل پرسی مردنی کادر و ئندام کانیدا یان یاد وریی کرکاری و حزبی نون ت وای تیدکانیدا وک یاد وریی کی جاویدان، وک نوستالژیایک ب د وریدا ک ببن و. د خک ک ل و تکانی دیک ی ناو چې پی عراقدا ب زقی دیار و ئو چې پ نو یی ک ب یاربوو ب خن ل م ترادیسی ن سیاسی و نایدی ل ژ ی سنوورکانی خی ابگ ن، ل ئستایدا ل ناو ه مان کولتور و ترادیسی نی ه زیکی سیاسی سون تیدا ب ت و او تی گیرکردو و ب ل ک ناردابوونی خی ازیی .

ووامک ب (ک) تاوانبار نزار خزر جی ل دانیمارک بوو ی شاخ وان ش ش... د رسیم دیدگی یی

شاخ وان ش ش، ل ژ ی ه یی، ک و تی (01.07.2022) دا، ل فیسووی خ یی و ما پی ی دنگ کان وتار کی ل ژر ناوی (ک) تاوانبار نزار خزر جی ل دانیمارک بوو) دا ب اوکرد ت و. ب م بستی زیاتر د و م ندکردن و استکردن و ی چې ند ه یی، ب چوون کان ی خ م ل و چې ند خا ی خوار و دا د خ م و و، ب م ه م کاتی ئ و م نیی ک ناوی ت و او ی ئ و ک خراو، ک م یی کوردی و ک سان ب نم ک هاوکارمان بووین، ه م ئ و باب ت ب ئ و م ب ست ت ر خان ن کراو تا یی ک ی ک ئا م ژ ب ناو کان یان ب م:...

[ب در ژ ی بایت کلیکی ئر بک ن...](#)

[DarsimDebagai_NzarDownload](#)

درهختی که تناوو له نـوان کاریکتهری زـربـاوی و حیکایتخوانی دـنـکیـخـتیـ... لـکـکـپـنـهـوـه : عهلی شـخـ عومەر

گەر بوون پـکـهـاتـهـی چهـنـدین خودی له یهـک جیاکراوه بـ، له هاوکـشهیه کدا به پـداویستی په یوه ست بـ به ئهوانهـی دهرهوهـی خود، چـن به چ ئـگایهـک ده بـ منی بکەر، وهـک بوون ناتـهواوی خـی پـ پـ بکاتهوه، چه مکی پرسیار ئهـنتـلـژی زیندووبکاتهوه، بـ پهراوـنـ خراوین! پهراوـزبوون چ واتایهـکی ههیه! بـ له دنیای بهـردهستدا نهگم به حزو خهونه کانم! بـ ده بـ په نا بهرم بـ خهون خهیا! له دواجاردا ئایا ئاوـته بوونم، جـنیشـنبوونم له نـو ده قـکی فانتازی دا، ده توانـ هـگـزه کانی خهیا، ههـوـنی ئهفسانه و سیحرم له چوارچـوهیه کی گونجاودا، بـ بگـتهوه، له پـدراوه کانی یالیزمی باو، دوورمبختـهوه، چوون بهم ئاراستهیه، ئایا باـبوونی منه له نووسینهوهـی ده قـکی هونهری، یان گـانهوهـی پهخشان ئامـزه، ئاسهواری نه مری به دواي خـیدا دـنـ، ئایا که نارکهوتنی منه، یان جـهـشتنی نووسراوـکی ئـتـبایوگرافایی خهیاـئامـزه، له دواي ناـشـنی له چاره نووسی نادیاری من، له دواي حوت سا له ژـر درهختـکدا ده دـزـتهوه، ده بـته ده قـکی ئـمان به نـوی “درهختی که تناوو” 1 ئه مه ده نگـکی نه گووترای حیکایتخوانه، که نووسهـری ئـمان “که ریم کاکه” له پشتیهوه وهستاوه، ئـمانی “درهختی که تناوو” ئـمانـکی “که ریم کاکه” یه له ساـی 2007 ی ز دا له لایهن یه کـتی نووسهـرانی کورد، لقی که رکوک به ژماره 91 چاپکراوه، ئـمانـه له سیوسـ پاژ پـکـهـاتـووه، 238 لاپهـهـی مام ناوه نده، ئـمانـه له رووی مانا و دهلالهت و یوتوبی و فانتازیادا، توانیویه تی شوـنـ ديار له هزری وهـرگـردا فهراهه مـبکات، تـوانینی جیاواز و پرسیار دروستبکات، ههروهـها وهـک خانـهـیـک، ده کـر له نـوی ده قدا بژیت، ههست به جووـهـو هه ناسهـی کاره کتهـره کان بکهیت، له ژانوژـیان تـبـگـهـیت، له مهودایه کی ئـسـتـتیکی دا، فره ده نگی، بیرکردنهوه و گومان، لـکـدانـهوهـی جـراوـجـر به دی بکهیت، به هیچ شـویـهـک زـاـبوونی ئـای نووسهـر له سهـر حیکایتخوان نابینین، ئاماژهـی ناساندنی بزاوتی نه تهوایه تی وهـک با به تـکی مـژوو بوونی ههیه، زـر به ئـشکاوانه بـ

زږ له څو کړدن، له ناوکۍ لکه وته کانیډا، اسانډنی که سهر و
 بهر که و تن له تېکه دهرگیره کانی ده قدا ده کات، ئایا نووسه ر تا چ ئاسته
 له ځای ګڼ ځایونه ودا بهر که ما ځووه له دږینه ووهو ناسانډنی شو،ن،
 دهر خستنی ګرځن، ځخستنی ووداوه کان و ګرځدانی به ئه فسانه ووه
 ئامازه به وویه کی هه قیقه ده دات، له دهر وازه ئاوه زو بیر کړدنه ووه،
 به ګځ خستنی خه یاډا، تا ځاده یه کی باش سهرنجی وهر ګر به نه پچاندنی
 کړدهی خو ځندنه ووه په یوه ستر کړدووه، هه سانگانډن نو، دهر خه
 ئاو ته بوونی وهر ګر، هه ماهه نګن له دروست کړدنی په یوه نډیه ک
 له نځوان هه قیقه و هونه ردا، له ګه دهر و شان دنده ووهی هه نده کانی
 فانتازی، پاشینه ه ځماو ده لالت شان به شان له ګه کړدهی
 ګڼ ځایونه ودا شته دهنه ووه ځنو ناخی هه ست و نه ستی یه که یکی
 کاره کتیره کان، ده ځیت له نریکه ووه ده یان ناسیت، له ګه یاندا ده ژیت،
 به تایبه تی پیری به فر و هه ند له و ئا فره تانهی که هاوسه رگیری
 له ګه یاندا کړدووه، به کم و زږر باسیان له ووه ده کات، وه ګو ځناز،
 ئه ست، مږ، فه تانه، مه ستانه، سحر و بږ، هه روه ها حیکا یتخوان
 باس له سکوچکې ځی و مهریم و کوره چاو که سکه که و کار یګه ری
 په نجه خوار ده کات، ئامازه به چه ندین کاره کتیره لاهه کی ده کات،
 ځمانه که له و کاته ووه ده ستپ ده کات، کات حیکا یتخوان له ګرته یه کدا،
 پ له ووه ده نځت، زږر نیه پیری به فری ناسیب، له وه ځامدانه ووهی
 پرسیار کدا پیری به فر باسی ګڼ ځی با پیره ګه وره ی ځی ده کات که تا
 ئستا به پوه ماوه ته ووه، ناوی ګه نځیه، کاتی ځی هه موو خه ځی
 ګوند دځنه سهر ئاینی نو، هه رچه نده چه تی کویشی تا قانه یه، دته
 سهر ئاینی نو، به ځام ئه سهر ئاینی ځی ده مږن، پیری به فر به
 یانزه پشت ده چته ووه سهر ګه نځ، حیکا یتخوان، له هه دیمانیه ک و
 دانشتن ګ پرسیار ده کات، پیری به فر وه ځام ته واده کات، ناکات، له
 وه ځامدانه ووهی هه ر جار کدا، باسی به سهرهات و حیکایه تی کی ځی ده کات،
 یه ک له و باسانه، باسی بیر ووه ری و مږوویه کی ځی ده کات، که
 بهر که و تنی له تکیدا هه بووه، باسی دوو شو ځنی نه ځنی فانتازی
 ده کات، که ځی ئه زموونی کړدووه، که شفی کړدووه، یه کیان دره ختی
 ئا فره تانه، ئه وی تر دځندی پا ځانه ووه یه، ئه ووهی سیمه پیری به فر
 ئامازه ی ځی ده کات، جګاه کی به نادیا ری ده مږن ته ووه، تا حیکا یتخوان
 ځی ده ید زته ووه، دار ګو ځکه، حیکا یتخوان ناوی داری وشه ی
 له دهنځت، له بن ئه و داره له ګه جګره، چا و قاوه، ئیلهامی ځی د
 به سهرهات ته کان ده نووس ته ووه، یه ک له و به سهرهاتانه باس له
 په یوه نډیه کانی مهریم له ګه چاو که سکا ده کات، کار یګه ری ئه و
 په یوه نډیه چی ده ځی له ګه ځیدا چی له ده که و ته ووه، ځی
 په نجه خواری هاو ځی له دابه شکردن و له ګرځدانی ووداوه کان، چی

ده بـ چ كه تنيك ده خاتوه، چ كاريگه هريهك له سهر هيكايته خوان بهـ دهـ تـ چي به ئـ مهـ وهرگر دهـ تـ، چـ ن پيري لـ ده كه ينه وه.

هـ هـ نده كانى شوـن

گوندى كه تناوه ههر له سهره تاوه، له ئـ ستاي گـ انـ وه دا، پيري به فر نـ رهـ كه وهـ لامى پرسىاره كانى هيكايته خوان ده دا ته وه، له ووى شوـ نه وه باس له پابه ندبوونى به خاك و نيشتمانه وه ده كات، له ده سپـ كى مـ ژوو ييه وه پـيدا دـتـ، له پـش هاتنى ئاينى نوـ ييه وه، نه ته وهى ئه مان ههر لـ ره دا بوونه، لـ ره له ووى زمانه وانیه وه، پـ داگرى ناسنامهى شوـ نـكـ هـ دهـ گرـ، درـ ژده بـ ته وه بـ ئـ ستاي گـ انـ وه، گهرمـ ژوو په يوه ندى ميلله تـكـ هـ نهـ گرـ به ووداو، كاره سات، بهرگرى، هزرى مانه وه و كارتـ كردن، ئه وا هـ سه نايه تى پيري به فر ده توانـ هـ يـ بـ گرـ، كه مـ ژوو به يانزه پشت ده چـ ته وه سهر گه نجـ يـ با پيره گهره، ئا مازه كردن به كـ لى گـ يـ با پيره گهره كه تا ئـ ستا ههر به پـ وه ماوه ته وه، له سهر ئاسته كانى گـ انـ وه دا هـ بـ ژاردنى شوـن و شوـ نـكات، مانا، ئاوهز و دلالت هـ دهـ گرـ تـ، ده كـرـ چه ندين خوـ نـ دـ نه وهى جياوازى بـ بـ كرـ، چـ ن بيره وهرى پرـ ژه يه كه له دواى مردنه وه نه بـ تـ نايه ته دى، مانه وهى كـ لى ئه و گـ يـ هـ ش له گـ يـ ستانـ كى وـ رانـ بوو، لاي پيري به فر پرـ ژه يه كه، له كردهى گـ يـ انـ وهى بيره وهى خـ يـ دا، ژـ دهـ رـ كى ئيلهام به خشه، گوندى كه تناوه وهـ لامى ئه و پرسىاره نه زانراوانه يه كه بـ ته واو كردن و نووسينى ده ستنووسى مـ مانه كهـ يـ، هيكايته خوان هه ميشه داگهـ انى بـ ده كات، به ديوـ كى ديكه دا ده كـرـ ئـ مهـ وهرگر، له نـ وان مانه وهى كـ لى گـ يـ هـ كه وه له گهـ ناوى خاوهن گـ ره كه په يوه نديك بدـ زينه وه، واتا له گهـ گهـ نجـ به پـ يـ گـ يـ انـ وه كانى پيري به فر، كه به تاق و ته نيا هـ ده ستى ئاينى نوـ نه بووه، پـ داگرى و سووربوونى له سهر پرينسيپى ئاين و تـ وـ انـ ينى خـ يـ كردووه، جيا بوونه وهى له وانى تر مانايه كى جياواز به ژيان و مردنه كهـ يـ ده به خـ شـ تـ، هه ستى بوونايه تى له و ساته وه خته وه ده سبه رده بـ تـ كه هاودژبوونـكـ نهك له ماناي ژيان بهـ كو له مردنيشدا، هـ نگده دا ته وه، ئاسه وارـ جياواز له پاش خـ يـ بهـ جـ دهـ تـ، پرينسيپى سووربوون، مانه وه و هـ ده ستنه بوون شوـ نه وارـ بـ مـ ژوو دهـ هـ ته وه، ئه وانى كه هـ ده ستبوون، ئاينيان گـ يـ، شوـ نـيان له گـ يـ ستانه كه دا نابيين، به چه تـ يـ تاقه كوـ هـ كه شيه وه كه هـ ده ستى ئاينى نوـ بوو، بـ يه ده بينين، سهرجه م گـ يـ هـ كان وـ رانـ بوو، ته نيا يهك گـ يـ گه واهى مـ ژوو ييه كه، له شوـن و داكه وته كانى ئه و گـ يـ ستانه، له نيشتمانهـكـ دا ماوه ته وه، ئايا ئه و ئـ ژه مـ ژوو سهر فرازى نيشتمان له گـ يـ نـرا! يان به ئاراسته يه كى

دیکه، گڼا بڼه چوارچلوهی بهرگری، ئایا نه و څه شخې نیشتمان
 کڼه تاییهات، گه نځه وه نوڼه نهری نه ته ویهه، هر له و قه به
 خڼه یه تییه دا، مراندی، نه وی له څه ستای گڼه نه ودا به نه مری
 ماوه ته وه، کڼلی خه ونه که نه هاته دی، نه وهی کوڼه تاقانه که یه تی، که
 پیری به فره، نه وی چه ته یه، خه کی گونده، چه ته جگه له وهی ناوی
 که سه که، له هه مان کاتدا، ده کرڼه وه څه ناوه ڼاوه وهریگرین، که
 خه سه ته تی ئازایه تی ده به خشه ت، چه ته ی بڼه پرینسیپ، وه څه زڼه ربه ی
 نه وانیتړ که له ئاینی باوبا پیرانی لایدا، له دواي ئازایه تی و
 هه ستکردنی به که رتبوونی شوڼ و غه ریزه ی مانه وه و مردن، نامڼه بوونی
 خود له ته که بابه ت، داچه انی یه کبوونیان، کت و مت و ڼه ی نه ته ویهه که،
 که ناتوان مڼه ژووی خڼه یان بنووسن، گڼه انکاری له چاره نووسی خڼه یان
 دا بکه، ئازان شهری بهرگریان زڼه رکړدوه، به نام نه مانه وه څه ووداو
 ماونه ته وه، نه یان توانیوه گڼه انکاری له نه و مڼه ژوودا بکه، هر وه څه
 گڼه رستانه که به وڼه رانی ماوه ته وه، خه کی هم گونده دووسه د که سن،
 چه ده ماڼه، سر به هېچ شو ڼه څه نیه، له ووی مڼه ژووه وه له هه ریه که
 له شاره کانی، نهسته مېوو، تاران، به غدا، کڼه نتره، که ریم کاکه ی
 مانووس زڼه به ووردی به ته بڼه گرافیه نه، ووماڼی شو ڼه کانی
 کړدوه، هر له ماڼه، رووبار، جڼه گه، هه ردو دڼه و شو ڼه نی چیاکان،
 دارو به ردو ته نانه ت وهرزه کانی ش سیمبول څه کن له نه و کاره کته رکاندا
 دهره وشا ندنه وهی هه یه، نه شو ڼه گشتیه، خاڼی به یه که گه یشتنی سڼ لای
 سڼ گڼه شه یه که، له سڼ لوه، سڼ څه گای له ده به ته وه، به ئاراسته ی باکوور
 څه ده چه ته نه و نهسته مېوو، به ره و څه څه څه تات ده چه ته تاران، به ره و
 خوار له به غداي، له ئاست دوورو نزیکی مه وداکانی، هر سڼ کیان به
 په وهی بڼه نی شو ڼه نکات، به مانگ و هه فته و څه یه کسانن،
 په لینکردنی مه وداي شوڼ به کړده ی شو ڼه نکات وه، په دزڼه که،
 گرڼه دانڼه که، به ووداوه وه به ستراره، په یوه ندی به جوو ڼه اندنه وه و
 خه سه ته یه که سایه تیه کان هه یه، په وانی کات له په دراوه کانی شوڼ دا،
 به څه څه جیاواز کاریگری څه نگدانه وهی له سر که سایه تیه کان
 جڼه گیرده کات، له څه گای شو ڼه نه وه ده کرڼه باری دهروونی و ته وانی و
 گڼه شنیگان دیاریکات، سڼ بهری ووداوه کان به په یو جوو ڼه یه که سه کان
 له شو ڼه نکاتدا ئاسه واری نه خشه یه که له شو ڼه ندا به جڼه ده څه ت،
 څه نگدانه وهی خڼی ته خده کاته وه، نه وه تانی که تناره وه څه شوڼ
 کاریگری په گه یو جوغرافی ته نراوه به سڼ څه گاو، به سڼ که لتوور، به
 سڼ میلله ت و به سڼ بیرکړدنه وه و بڼه چوونی جیاواز، به مڼه یه وه، ناو
 و شووناسڼ جڼه گیری نیه، هر که سه دڼه ت ناو کی له ده نه ت،
 حیکا یتخوان، که ده نگی دووه می نووسره، به که تناره ده یناسڼ،
 له سه ندنه وهی ناو له شوڼن، کړدنی به ناشوڼن، باکڼه اوندی گومانڼ

فەراھەمدەكەت، نە لە ئاستای گۆڭەنەو، نە لە ئابردووشدا
سەقامگیری تەدا بەرجەستە نابێت، بە پێی گۆڭەنەو کانی پیری بەفر،
بە درێژایی مەژوو، لە ژێر کاریگەری فاکتەرەکانی دەرەو، نە
ناوەو، سیمای سروشتییەکانی سەقامگیری لە ناو شوێن دا
تەكشکاندوو، هەر لە پەلەمار، ھەرشێردن، سووتاندن، ماڵوێرانی،
ئاسەوارەکانی تەپبارانکردن و تووندوتیژی جەنگە ناوەکان،
ئەنگدانەو، یەکی نەرێنی لەسەر کەسەکان ھەیە، جارێك دەکەون، بێ
جارێکی تر کە ھەدەسنەو، ناگەنە کە تا چارەسەری کەشە مانەو،
ھەرلەو قاقا بەدا دەمەننەو، بێیە لە ئاستادا، ئایندە یەك بەدی
ناکەن، مانایان پێ ببخشێت، ناسنامە ھەگرن، لە شوێنێکی سەختی
دوورە دەستن، لە سەگەشە یەکن، نە مەنفا یەکی فەرمییە، نە
نیشتیمانێکی ئازادە، خەون و بیرو پلانی دوا ژیان پێ نییە، تا
پە یوہندییەکی پەزەتیفی پەوہبەستن، ناوو شووناس ھەگرن، مارک
ئاوگە لە شوێنێکدا دەتێت "جیاوازی شوێن و ناوێن لەوێ دەبینێت،
شوێن پە یوہندییەکی پەزیتیف و شوناسچەنی لەگەڵ کارەکتەر
ھەشیارییدا ھەیە "2 بە پێی پەدراو کانی دەقی بەردەست دا، کەریم
کاکی لەسەر جەم ئاستەکاندا، زیرەکانە توانیویەتی ئاماژە بە
رەھەندەکانی ناوێن بکات، یەكەم وەك پەرچە کردارێك لە
پە یوہندییەکی ئەرێنیدا، قەربووی شوێنی ئاستەقینە دەکات، بە س
شوێنی یوتە بییەو ھەگرن دەدات، وەك درەختی ھاوینە، دێندی پائەنەو و
درەختی وشە، کە شووناسی تاک بە شوێن و ناسنامەو پابەندە کات،
چاوپێشین لە شوێنی ئاستەقینە، پە نابردن بێ شوێنی یوتەبی، لادانێکی
ئەنتەلجییە لە زانراوێك، پرسیارێ نەمر لە ناوێندا دەکات داوای
وہەام و شووناس دەکات، ناتوانێ لە چوارچێوەیە کدا بیدۆزێتەو،
سنووری بێ دانێ، کاریگەری ئابردووی ئەم شوێنە جوگرافیە، کارێکی
وا دەکات ناسنامە شوێن پەشەتانی حیکایتخوان، بە نەزانراوی
بەمەنەتەو، تەنانت ئەمی حیکایتخوانیش ناتوانێ ناوی لێبنێت، ناو
واتا شووناس ناسنامە، نەك خەسەت، کەت ناو خەسەتێکە، بە
مەبەستەو بێت یان بێ مەبەست بێت، شوێن ناوو ناسنامە لێسەنراو،
بە خەسەت دەناسرێتەو، ئەمی لە دیاریکردنی سنووری جوگرافیای
بەرجەستە کراو دا، چیی ھەشتووہتەو بێ ھەسەنایەتی شوێن و ناوی
ئاستەقینە، چێن وەھامی مەژوو دەداتەو، ناو دامارێ نییە لە
جەستە، شوێن سەینەو ئاسەواری ناوو شوێن، ئێك دووبارە بوونەو
ئەو گۆڭەستانە ویرانە یە کە نە ناوو نە ئاسەواری گۆڭەستانە ماو،
ئەوێ ماوہتەو ھەھەیی سوورە، بەگەیی مانەوێ ناوێکە مەژوو یەك
ھەدەگرن، کەلی گەنجیە، لە کاروانی مەژوودا ناسنامە یەکی
نەخوێندراو، فەرامێشکراو، لە بیرەوہری و گۆڭەنەو سەرزارە کیدا

ماوه تهوه، جارجار پیری به فر باسیده کات، به نام ئهوهی جی داخ و
 که سهره، ماکی بـاوبوونهوهی نه خو نده وار و بـئاگای تاکه، په یوه ندی
 به ناوو شو نهوه پچـاوه، پـچهوانه ی هاو نیشتمانیه، که تا ئـسک
 لکاوه به نیشتیمانوه، نامـ نییه به شو نهوه، ئهوهی خهسـه تی
 که تنارهوهی سه پاند، کردیه ناو نیشانی ده سنووسه که ی، له نـویدا به
 شـواز کی ئـتـبایـگرافیا یی خه یا ئـنامـز بیره وه ریه کانی خـی و پیری
 به فرو کاره کتیره کانی دیکه ی تـدا نووسی، که سـکی هاو زمانه
 خو نده واره، له باره گایه که یدایه، به ناو چه کداره، ئـستا ساچمه له
 لاقی دایه، وازی له چه کداری هـناوه، هـبزاردن و سه پاندنی ناوی
 که تنارهوه، به دهر نییه له هـنگدانهوهی ئه زموونه کانی، چه ندین جار
 له نـو ده قی گـانه وه دا بهر که وتن له تهک شو ن و ووداوو که سه کاند
 ده کات، هـر جار به مه بستـ ئامازه ی بـ ده کات، بـ نموونه “من دوعا
 گهرمه کانی دایکم بیرده که وـتهوه، ئه و کاتانه ی که تنـکم ده کرد” رـمان
 ل81، “له دوا یی بزربوونی من، مهریم ئه و که تنم لای کهس
 ناگـتهوه” رـمان ل 132، “هرچی هه یه به په نجه خواره که ی بکه م ئه و
 که تنه ی به من کرد” رـمان ل 126 * چـن حیکایتخوان ناپاکی له تهک
 ناوی شو نـدا ده کات، بهر که وتنی هـند له کاره کتیره کانی شـو نـدا
 ناپاکی له تهک ئه مدا ده که ن، باکـاوندی ئه م ناپاکییه واده کات ناوه
 استه قینه که ی به نه زانراوی بمـنـتهوه، به خهسـه تـ، بناسـنهوه که
 استه وخـ په یوه ندی به ئه زموونه کانی خودی حیکایتخوانه وه هه یه، به
 هـمان شـوهش شو نـ ئاوـنه ئاسا ووخساری کارـکتیره سه رکیه کانی
 مانـه که هـده گرـ، ئه وانیش بـ ناو ن، به خهسـه تی وونکردنه وه
 ده ناسـنهوه، وهک پیری به فر، حیکایتخوان به ساچمه له لاقیدایه
 ده ناسـتهوه، په نجه خوار، که له دوا جاردا مهریم مـردی پـده کات،
 چاوکه سکه که به ده نکى مهریم ئامازه ی بـ ده کرـت، هـر یهک له م
 کاره کتیره انه له ناوکـی ئه جیندای هاوکـشه یه کن، دـنه وای به هـوتی
 ده قی خو نـدراو ده به خشن، هـر یهکـکیان تابلـیه که له وه رگیـاوه کانی
 چه مکی که تن، له پـدراوه کانی ده قی نووسراوی حیکایتخوان دا
 نیشتجـبوونه، بـ نموونه پیری به فر له که تنی چاوه وانیدا، له
 پاییزه وه بـ هاوین، واتا سـ وهرز به تهماحی به هـشتـکی دنیایی به
 یوتـبیای درهختی هاوینه و دـندی پاـانه وه ایده گرـت، چاوکه سکه که
 پیرـزی مهریمه دـخواری لـ زه وتده کات، له هـمان کاتدا، ئومـدـکی
 پـده به خـشـت، به وهی هـند له پیرـزی مهریم بهر که وـت، په نجه
 خواره که به غه یوری خـی تا ئه م له سهر بـگای پیرـزی مهریم
 هـکه نـ، به رده وام به خراپه ناوی مهریم ده هـنـ و برینداری
 ده کات، له ناوکـی ده قدا، تابلـیه که له گومان وه رده گیرـت، جولیا
 کریستیفا دهـتـ” هـموو ده قـک بریتییه له تابلـیه که له

وهرگه راوه كان"3، له گڼه انه وهی ووداوه كان دا، ئهم تابل يانه، فاکتەر کی سهره کی که تنه کانی حیکایتخوان، ه نگدانه وهی که تنه کان بنه مایه کی تر ده خاته سهر بابه تی ووداوه کانی نه شو و جهسته ی ناله بارو هست و نهستی حیکایتخوان، به جـړـك نه ناوی خـیـمان پـدهـت، نه ناوی ئه وانه ی بهرکه وتنی استه وخی له ته کیاندا هیه، جگه له ناوی مه ریم نه بت، ئه ویش له سـنگـه ی ئه وهی مه ریم، له ناجـگـری خـیدا ئاو نه ئاسایه که، له ناشوینی دا نا مـبوون، له گرته جیاوازه کانی گڼه انه وه دا، و نه ی شکستی خـی تـدا ده بینـ، هـهـ بهت به هه مان تـوانینی چه مکی بـ ئومـدی شکستیه وهش، نه گه یشتن به خه ونه کان، هاو ته ریبیه کی هاوسـزانه له ته ک ده سته رداربوونی هـهـنده کانی جـگـری شو و نه له هـنگـدانه وهی ووخساری ناجـگـری مه ریمدا به دیده کات، له مانی نو دا له نه و نه زانراوه کانی ده قدا تـوانـه وهی ناو و ووخساری ئه وانه ی ناویان نه ها تووه، به جـبوونه وه یه که وه گه ما دراون، گـا ده که نه وه بـ که ساندنی ئه وانه ی ناویان ها تووه، بوونه ته ژـده رـك له نواندن و کـخـستنی بارودـخـکی گواستنه وه له و نه یه که وه بـ و نه یه کی تر.

نه یی به هارو شکستی هاوینه

له ناوکـی په یوه نډیه کانی به که سانی دیکه وه، به پـی ئه زموون، پـگـه کـمهـایه تی، خه سـه ته کانی پـکـهاته ی که سایه تی وه کـدالـك هـنگـدانه وهی ده بـ له سهر مه دلوول، به پـچه وانه وهش دروسته، هـهـنده کانی ئهم په یوه نډیه به گوـره ی پـشـهاته کانی ووداو ده جو و نه، له دیمه نه که وه ده چنه دیمه نه کی تر، له ئاست که سـکه وه بـ که سـکی تر شقـی جیاواز، یان لـکچواندن وهرده گرن، به هـندـ داگری هـنگـه ده رگا کانی لادان وهـخـلیسکانیش له په یوه نډیه سروشتیکانی مـرـق دا ده سته به ربکات، قین و ئه وین ئاوـزانی یه کتربکات، هـهـ بهت نه خشی جومگه کانی بنیادی که سایه تی، بـ بنه ما له جوگرافیا یی ده قدا نایته سهر مـژووی ناساندنی که سه که وه، گهر مانایه کی پـنه به خـشـت، فیلپ هامـن له شوـنـکـدا ده تـ" له میانه و ناکـی ده قدا نه بـ که سایه تی نه ژـده ر و نه مانای هیه"4 گه ان به دوا ی مانادا، له دوا ی به یه که گه یشتنی ئه و خه سـه تانه وه ده سته پـده کات که کاریگه ری به شه به ربـاوه کانی چه مکی زانین استه وخی بلکـنـین به بارودـخـی ده رکه وتنی که سه کان، ئهم کرده یهش له هـهـهـشان دنه وهی ئه و دیمه نانه ی که ده کرـنه وه، ئاـزییه ک به خـوه ده بینـ، به ستایلـکی باز نه یی هـو ده دین، خوـندنه وه یه کی شاقوـی بـکه یین، ته وه ری سـکـسی وه ک لـکه وتـك بـ بکه یینه ده سته بـرکی گونجاو، بارودـخـی که سایه تی حیکایتخوان و ئاسته کانی گڼه انه وهی به سهرهاته کان، له یچکه ی

بهرکه وتنی له تهك ده ورو به ردا بکهینه بنه مایهك بـ ئاشکرا کردنی
 ایهـه کانی نهـنی و له زه تی دـزینه وه دژه وازه کانی، که له نـوان
 پـوه رو جیا بوونه وه دا، ده بنه هاندرـك بـ امکردنی په یوه نډیهـك،
 به حسره ته کانی نهوین و تـرکردنی دواکانی جهسته وه گه مارـدراون،
 به پـلـلـنـانی که سایه تی حیکایتخوان خـی به مـنـلـلـگ، گوزارشت له وه
 ده کات، به وهی زووگوورتیه، له دنیای ژندا هیچ ئهزموونـکی نییه،
 نهوانه ی بهزای نهون خهریکه ده بنه باپیره، که چی نه میش هه روا
 ماوه ته وه، خالیه له تام و کامی مـینه، بـ مـنه ئاوـنه ی
 یاده وریه کانی تهـخ و ناته واهه، له زه ته ناکات گهر جوانیه کانی
 پیاوه تی خـی له گهـ مـنه دا نه بینـ، ده ترسـ نه گات به له زه تی نهو
 نهـنیه ی که تـوانه وهی هـنگی جهسته ی خـی له هـنگی جهسته ی مـینه دا
 به دی نه کات، ئای له سحری تـکهـبوونی هـنگه کان، ئای له مـینه و
 جوانیه کانی، به تایبته مهریم، که به گوـره ی حیکایتخوان، گشت
 جوانی کیزانی دنیا له ودا ده بینـ، مهریم و شـخیه که ی بوونـکی
 هایدگریه، ئاوـنه یه که خـی تـدا ده بینـ، ماـکه که چـن نهو تـدا
 نیشته جـبووه، ده یه وـت نه میش تـدا نیشته جـبـت، باشلهر
 دهـتـ"ده بینین وـنه کانی ماـ، به دوو ئاراسته دا ده جوـته وه، به
 دیوـکدا نهوان له ناو ئـمه دان، به دیوـکی تریشدا ئـمه له ناو
 نهوانداین" 5 بهـام ئایا مه زنده و ویستی حیکایتخوان، به شـوازـکی
 نهـنی به پـی نه خشی نهو ماـه ی نهـم له چینه قووـه کانی خهون و
 بـئاگاییدا دایـشتووه، ده جوـته وه، یان به ردی گونا هـك، ده بـته
 له مپهـك تراژیدیا یی شکاندنـی ئاوـنه یه ك لهـخـده گری، نهـمی
 حیکایتخوان مهریمه ی تـدا ده بینـ، چ کاره ساتـکه خـی به قوربانیهـك
 ده بینـت، تاوانبار ئاسا سروشتی بوونایه تی خـی، له لـکچواندنـی
 سروشتی هاوـندا به دی ده کات، و دهـت من پیاوـکی هاوینهـم، وشـك و
 برینگ، بـ هه وری مـینه و بارانی به یه کگه یشتن، گله یی و گازنده له
 مهریم ناکات، بهـکو سه رجهـم ژنی دنیا غه دریان لـکردوه، ههـستکردن
 بهـم غه دره له ئـستاوه نییه، ابردوویه کی له مـژینه ی هه یه،
 گرـیه که به نه مری ماوه ته وه، کاتی خـی له پـلی سـی ناوه ندی،
 مامـستایه کی ژن وانه ی بیرکاری پـ گووتووه، كـک سه یری ناوچه وانی
 کردوه پـی وتووه "هه ندـك سه روسیما هه یه هیچ ژنـه زی پـ ناکات"
 رـمان ل 135، حیکایتخوان دهـت کهـس وهـك نهو مامـستایه منی
 نه ناسیه وه، واژووکردنی نهـم پـلـلـنـانه، ئاماژه یه کی استهـوخـی
 ادهـستبوونه به لـسه ندنه وهی به هاری گهـنجـنی، قـناغی هه رزه کاری،
 پووکانه وهی ههـستی خـشه ویستی به ران بهر به هـگزی مـینه، چـونه
 بـ نـو وه رزی هاوینه، به نـو تین و گهرمای نامـبوونی سـکسی،
 بازدانه له به هاری په یوه ندی دـداری بـ هاوینـ که ناتوانـ،

تیونییه تی ئاه وحه سره ته کانی به هاری د بشکـنـ، هاوینـکی ته نیا،
 بـئومـد، بـبهـشه له پاشخانی به هاری، وهرزیکی ناتـهـواوه، بـقـناغ
 و دگمایه، هست به که می ده کات، تا بـیتـ شهرمنه، ناتوانـ گوزارشت
 له داری بکات، پشتـ استکردنه وهی قسهی مامـ ستاکه ی کردووه ته فیزای
 مینـرـک، بهـرده وام چه وسانـدنه وه و سته ملـکردنی خـی تـدا
 نوـده کاته وه، به وهی که سـکی ئیسـک قورسه، دـگیر نییه، ئـم
 هـستکردنه گیانـکی شهـانگـزو دـرهق و خـسـه تـکی هاوینـه ی
 پـده به خـشـت، پاـنـرـکه په ی به یگای سروشتی نابات، بیگه یه نـته
 مه به ست، استـه وـقـه د بـکی میکانیکی ده گرـته بهر، له قدا، زیاتر
 بیر له ده سکـه و ت و له زه تی جهـسته یی ده کاته وه، وهـک له وهی بیر له
 په یوه ندی ئه وینداری بکاته وه، درکـردنی به دـهـاوکی و نه بوونی
 په یوه ندی ئه وینداری استـه قینه، ده یخاته ژـر فشاری پرسیاره
 تـکـشـکـنـه کانی خود، چ گوناـهـکی کردووه، هـزای قورسه، له سـی
 ناوه نـدیـه وه، قوربانـی ده سته واژه یه که، وهـک تاوانبارـک خـی
 ده بینـت، ناچـته دـی ژنه وه، ده یه وـت بگـه تـه وه بـ دنیای سـزو
 جوانی ژن، به لـبـوردن، چاوپـشـین له ئـسـک قورسی بکـرت، پیرـزی به
 ده سته بـنـ، بـ ترس، به ئومـده وه خـی یه کلابکاته وه، بـته وه نـو
 ئامـزی که سکی به هارانه، بـته لای مـریـم، مـریـم گوزارشت له و
 په یوه نـدیـه ده کات، که له هاوینـه وه ده یگـتـه وه بـ قـناغی پـشـتر
 باوشـکه له سـز، ده یگـتـه وه بـ به هاری چاوه سهوزه کانی، بـ
 سروشتی په یوه ندی داری، که له هر سـی سـای ئایدلـژیاو
 سایکـلـژیاو له دوا جاردا له تهـک سـکـس دا کـکن، بهـام تـزی ئـم
 سـا سروشتیه له تهـک په یوه ندی داری عوزری دا یه کنایه ته وه، ئه ویش
 نه کرانه وهی به هاره، نه بوونی سـکـسه، داخران و قه تیس بوونی
 ده روونه، له نـو وهرزی نه بوونی و وشکه ساـی هاوینـه یه، هست و
 لاقه نه کردنی پیرـزیـه، مانـه وه یه له نـو بـگـه ردیدا، سه رسامبوونی به
 جوانی، ته قینه وهی خـه و یستییه کی ئاوهـانه، بچوککردنه وهی خـی
 وگـوره کردنی ئه وی دـخـواز، وای لـده کات ئه و به پـمـردـ پیرـز، بـ
 سـکـس سه یرکات، ئایا بیرکردنه وه له چه مکی جوانی هـها له خود دا،
 مانای نه مرییهـک نابـه خـشـت که کرده ی سـکـس تـدا به تاوان
 هـژماربکر، له هـمان کاتدا درزـک فه راهه مناکات له تهـک مردنی حزو
 خولیای گه یشتن به کرده ی سـکـسی، به جـرـک له جـره کان، جوانی
 په یوه ست ناکات به پاکدامـنی و بـگـه ردی، گهر له ئاستی بینیندا
 دوالیزمه ی ووه ئـر نییه کی جوانی بـتاوانی بـت، ئه وای ووه
 نـر نییه کی جوانی ناشرینی و هست به خـشـنه به تاوان، به
 گونا هـبوون، ئافرهت په رستگایه که شوـنی گونـه کارو تاوانباری تـدا
 نا بـته وه، به هارـکه شوـنی هاوینـی تـدا نییه، پرسیارـکه ته نیا

وهـامـكى تـدا نـيه، گـر زـرى بـ بـنى هـكارهـكهـى دهـگهـنـتهـوهـ بـ
دنـيايـى دهـرهـوهـ، يـان بـ اـبرـدوـويهـكـ، لـه نـاسـنامـهـى وهـرزـكـ دا، وهـكـ
تاوانـبارو گوناـهـبارـكـ هـنگـ وبـى داوهـتهـوهـ، خـى به پـياوـكى هاوـينهـ
دهـخوـنـتهـوهـ، ئـم زهـمينهـيهـش هاوشـانهـ، يهـكدـتهـوهـ لهـگهـ گهـيشـتن بهـ
درهـختـى هاوـينهـ، يـان درهـختـى ژـنانهـ، ژـنان لهـ گهـرماوهـكهـى مـرـ بـى
ووتـ دهـبنهـوهـ، مهـراقـى ئهـمـيش بـينـينـى جهـستهـى مهـريهـمهـ بهـ ووتـ و
قووتـى، ئهـمهـش پاـنـهـركـى بهـهـزى مانهـوهـيهـتى لهـ كهـتناوهـ، بهـو
هـيهـشهـوهـ دان بهـخـيدا دهـگرـتـ، بهـ ناچارى بهـرگهـى چاوـهـوانـى سـ
وهـرز دهـكات، هـر لهـ پاـيـزى گهـيشـتنـيهـوهـ بـ زـستان، بهـهـارى درـژـ و
ئـنـجا هاوـينـى مهـبهـست، ئـم كهـ تهـمهـنـكى بهـهـارى لهـدهـستـچووهـ، قـى لهـ
بهـهـارهـ، جوـانـى سـروشت لهـ هاوـينـدا دهـبـنـ، ئـم بـينـيهـ بهـديوـكـدا
يهـكدـتهـوهـ لهـتهـكـ پـكـهـاتهـى وشـكـ و بـرينـگى بوونـيدا، بهـديوى سـروشتـيش
دا، پارادـكـسـ لهـتهـكـ بهـهـارى سهـوزى دوورـو درـژـى كهـتناوهـ دا،
فهـراهـهـمـدهـكات، كهـ پرهـ لهـ گوـ و گوـزار، بهـ ديويكى ديكهـشـدا لهـتهـكـ
چاوـسهـوزهـكهـى هاوـرـى دا، ئـم پارادـكـسهـ نوـ دهـبـتهـوهـ، بهـ كـردار
لهـتهـكـ مهـريهـمى چاوـكهـسـكـدا يهـكدـتهـوهـ، بهـوهـى هـهـردووكـيان بهـ جووتـه
دوو بوونـهـوهـرى بهـهـارينـ ”بهـ چاوـى خـم لهـ درزى بهـردـكهـوهـ دـيتمـ، وا
لهـ ژـر برادهـرهـ چاو كهـسـكهـمـ اكـشاوهـ ماچى دهـكات، نازانـم چـيى
ديكهـيان دهـكـردـ“ مانـل 76، ئـم بـينـيهـ، شاهـيدى يهـكهـمهـ، لهـ
ناوهـخونـدا، بـياردهـدات، چـيتر بـينـهـر نهـبـتـ، لهـ ساتى وودانـى
گونـاهـهـكهـ كهـ لهـوـبوو خـى نهـگـرتـ، هـهـهـاتـ، لهـ ئاستـكـدا هـهـقيقهـتى
كهـسـكى بهـ دهـستهـناوهـ، لهـ مهـزنـدهـيدا نهـبوو ئاوهـانهـ بـتـ، لهـ
ئاستـكى ديكهـدا لهـ ادهـستـبوون و پهـرتـبوونى جهـستهـى ئهـو بهـهـشته
پـيرـزهـهـهـدـكهـ حـى خـستهـنـو دـزهـخى دـانـدن، گهـانـديـهـوهـ بـ
هاوـينـى قاتـى، ئهـمهـش خـى لهـ خـيدا، داـمانـى زهـمينهـى پـلـينـكـردنـى
هـهـهـنـدهـكانى سـيـحـرى خـهـويستى عوزـريـهـ، سهـرهـتـاى خـاى وهـرچـرخـانه
بهـرامـبهـر بهـ داكهـوتهـ سـروشتـيهـكانى چهـمكى سـكـس، چاوـلـكـردن و بهـ
ئاگاهاـتنهـوهـى باـاـى خـودهـ لهـ بـيرـكهـيهـكى جـگر، مهـريهـمهـكهـى
جارانـى تـدا نابـينـ، دهـركـردنـهـ لهـ بهـهـشتى پاكدامـنـى بـ دـزهـخى
سـكـس، شـكهـ، اسانـدن و باوهـهـنـان بهـو گرتهـيهـ، تـزى گووشـارـكى
چهـواشهـكارى هـهـدهـگرـتـ، تهـشهـرهـيهـكهـ گيانى نهـرسيـسى زاماردهـكات، وهـكـ
بهـرگـرى و پهـرچـدانـهـوهـيهـكـ، شـمانهـى پهـگـرتن لهـ هـهـردوو كارهـكتـهـرى
ئـهـو گرتهـيهـهـدهـگرـتـ، كهـ نهـيتـوانـى تا دوا ساتهـكان، منـهـى
كوژانـدنـهـوهـى ئاگرى ئهـو لهـزهـتهـ بكات، دوو بوونـهـوهـرى بهـهـارى نهـيان
توانـى لهـ نـوانـ ئهـرنـى و نهـرنـى دا جـياكارى بكـن، لهـ نـوان
بـگهـردى و باجى ناـپاـكى دا، چاوـكهـسـكى هاوـمـ و مهـريهـم، بهـ
خودوخـهـدوهـ لهـ بهـيهـكـگهـيشـتنـى دوو جهـستهـدا، حـزـكـ دهـكوژن، ئهـمى

بگه رهوه به تماشا کردن کی پدزییهوه حزك ده یكوژت، تیههك ده یگرتهوه، ئهم وهك پیاوکی هاوینه، ناتوان بگهته دواوه، بهر له دوو کسی به هاری بگرت، بهر له مهریم و چاوکهسك بگرت، به هار وهرزی دداری و جوان پهرستییه، ئهم له سهنگی ئهوهی پهککهوتهیه، ساچمه له پیهکانیدایه، له هاوینی تهنیایی ب به هاری ته بایی و جووتبوون، نه پی پهینهوه، نه پی گهانهوهی ههیه، ناتوان په یوهندی دروستبکات، له کو جوانترین کچی دنیا به پیاوکل ازی ده بت، که خی دنیایه، هیچ کچ حز له چروچاوی ناکات، ئای مهریم چن له دندی پاانهوه، له پیرزیییهو منت پهانهوه ب دوزهخی تتهکردنهوه، ئهی چ جگهکیهکی کرد، هوهکانی سروشتی گه یشتنی له مانهوه گواستهوه ب چاوکهسك، نازان چن بنه ماکانی په گرتنی سکسی، قهربووی ایهکانی پیرزی دهکات، چ که تنکت بهرپا کرد، ئه دی نازانی پیرزی، توندوتیژی و په گرتنی به دواوه دت، پیرزی ت نه بوایه، که به ئاسانی ادهستی چاوکهسکت کرد، من چیم دابوو له چاوکهسك، ب ئاشقی ده بووم، که من نه گم به تی مینه، خ وهك پیاوکل ب سهلمانندی بوونایه تی خم، ازیکردنی نهرسیسی بریندارم، ناچارم سیمای ت لهودا ببینم، ده توانم تته لهو بکه مهوه، پیرزی ت بگه مهوه، چاوی بشکنم، چاوشکانندی ئهو، گهانهوهی تیه ب من، ئاو دانهوهی به هاره ب سهوزکردنی هاوین، هتکردنهوهی ئهو تهیه که هیچ کچ حز له ره پیاوه ناکات، بهام له کهینهو بهینه، ئهوی مهریم دای به چاو کهسك نهیدا به حیکایتخوان، کات له گهانهوه، گا به مهریم ده گرت، پی ده تته “یهك جار ئهوه له گه من بکه، له تهنم بیر له درهختی هاوینه ناکه مهوه” مان ل 75، له هسبردنهوهی پاکدامنی مهریم هیهك ب مانهوهی خی ناد زتهوه، بییه هوه ددهات خی له ن و ببات، پیری به فر به هاتنی وهرزی هاوین، به سهیرکردنی ژنی ووت و قووتی درهختی هاوینه، ساردی دهکاتهوه، چاو کهسکه پیوستی به هاتنی هاوین و درهختی هاوینه نییه، ههردووکیان دوو کارهکتیری به هارین، به کردار کاری خی له گه مهریمدا کردووه، پیرزی ل وهرگرتووه، هنگی بهکیان گرتووه، هاوشوه بوونك له چاو و لوی مهریم و چاوکهسکدا هنگیداوه تهوه، چاوکهسك دهکاته جگرهوهی مهریم، چن له په یوهندی ئهوینداری دا، تاوان ده بته جگرهوهی ئهشقی تاک لایه نی، لاسهنگی، شهرم و هنگ پهینی ل دهکهو تهوه، ئهو شهرمهی له بهر بهر مهریم دا، له ووخساری حیکایتخوان دا یهقی ده دایهوه، ئستا له بهردهم چاو کهسکدا، به هه مان شوه یهق ده داتهوه، ئهوهی ویستی له گه مهریم دا بیکات بی نه کرا، ئستا دهیه و ت له تهك چاو کهسکدا بیکات، هه تا دههات شوینی مهریم لهق ده بوو، جی چاوکهسك

جـگـیرده بوو، له شوښـکـدا به مـنـلـگ دهـت “من براده ره چاو که سکه کم به هی خـم ده زانم حـزم نه ده کرد کـس لـی نـزیک بـته وه” رـمان ل 78، چاوکه سـک هـستی پـ کرد بوو، تووخی نه ده که وت، ده ترسا ئه وی له تهـک مـریـم کردی، هـمان شـتی له گـه بـکر، گـر مـریـم له دنیایـی مندا هـمایـه بـ بـ پاکدامـنی، ئیتر چـن له پـناو هـگرتنی گونا هـکانی، شکان دنی تا بـکانی خـشـوودی، نه بم به عیسا یهـک، له خـچ نه درـم، پیرـزی و نه مری نه گـگـمه وه، دوانه ی پیرـزی و گونا هـ له دژوا بووندا، چ له مپهـک له جیاوازی دوور که وتنه وه دا، به ده ستدـنـ، ئیتر چـن ته بایی و سـاو و نـزیکـی له نـوانیاندا ده مـنـ، به چ سـاو پـوهـرـک، سـاو له نـوان حیکا یتخوان و چاو که سـکـدا ده مـنـی، له ترسی ئه وه ی نه بادا لاقه ی بـکر، لـی دوورده که وـته وه، ئم دوور که وتنه وه یه، شکستییه کی دیکه ده خاته سـر خـمه کانی حیکا یتخوان، ئه گـرکانی پاکبوونه وه، له گونا هـ بهر ته سـکـتر ده کاته وه، به رـه وی ووباره وه، چه ندین نامه بـ مـریـم ده نـت، بـده نگی مـریـم، وهـامنه دانه وه ی وای لـده کات، په نا بهر بـ په لاندانان و تـه کردنه وه له مـریـم، که شفکردنی گـگا و شوـنی درهختی هاوینه، کاتـ ده موو به یان ده گـگـته وه بـ سـر کاره که ی، حـره سه که ی هاوـی په نجه خوار گومان ی لـده کات، وا ده زانـ شه وـی به مـریـم گه یاندووه، سـرسام ده بـت، باوه ناکات ” بهـاست مـریـم ئه وه یه ماچ ده داته هـموو که سان بـ هـموو که سـ اده کشـ به سـ له گـه من و ئه و کوره له من به دبه خـتر ئه وه یه ” رـمان ل 120، درهختی نا جـگیریهـک، نه بوونی متمانه و گومانـک له تـوانینی حیکا یتخوان دا به دی ده کـت، یه که مجار گومان له تواناکانی خوی ده کات، نه گات به مـرامی خـی، هر له گـگای خـیا وه به مـنـلـج چه نده ها ئه مسـرو ئه وسـر له گـه مـریـم دا ده کات، ناگات به ویسته کانی دـی، دووه مجار گومان له پیری به فر ده کات، کاتـ باسی درهختی هاوینه، یان درهختی ژن و دـندی پاـانه وه ی بـ ده کات، سـه مجار گومان له مـریـمـک ده کات، که به سـ مـریـم ده یبـنـ، مـریـمـکی پاـ به رده که، له گـه چاو که سـک دا بوو، شایه دی یه که م بوو، به چاوی خـی بـنی، بوـری نه کرد تا کـتای ته ماشای بکات، دووهم مـریـمی گریمانکراو بوو، په نجه خواری هاوـی ناساندی به خراپه باسی لـوه ده کات، سـپـه مـریـمه کی بهر دـی خـی بوو، ئـستا چیبکات، چـن گومان له ـاستی جیا کاته وه، باوه ناکات، ئمه مـریـم بـت، له سـره تادا، چاوکه سـک له دوا جاردا په نجه خوار، توانی کـتای به سـی پاکدامـنی مـریـم بـنـ، تـزی هاوکـشه یه کی دژوار بخوـقـنـ، له تهـک تاواندا بهر که وتن بکات، پله و پایه ی پیرـزی له موقه ده س، وهرگرـته وه، باز نه ی موقه ده س بشکـنـ به وه ی “هیچ

سه نتهر کی موقه دهس نییه، باز نه یهك به دهوری خیدا نهك شت" 6، له ونگهی حیکایتخوانه وه، مهریم سه نتهری پیرزی له موقه دهسه وه وهرگرتووه، له لکهوتهی باز نهی په یوه ندیه کانییه وه، درك به دهرهاویشتهی چه ندین ململانی دهکات، به دیو، به چاره نووسه وه گریده دات، به دیو کی تر، ثم ململانییه شاراه نییه، ململانی شو نکات نییه، به کو کوشو بردهی پدراوه کانی داکهوت و هه قیقه ته، داکهوتی په یوه ندی حیکایتخوانه به مهریمه وه، به ام هه قیقه ت له نوانیاندا دهوست، ئه ویش چاوکه سکی هاو ییه تی، که دنیای بگهردی له که دار کرد، په نجه خواریش وهك لکهوتی دهرکی، زیاتر باز نهی ئا برووی مهریمه پیسکرد، له دنیایی ت له کردنه وه دا، هه وانی که تنیکی تری خشکرد، چاوکه سکی له دهستچوو، به ام مهریم و په نجه خوار، هشتا له بهر دهستن، ماوه نه ته وه، یه که م مهریم به ز ئیشی خمی له که دا ده که م، گهر له زه تی جهسته، پیرزی نه دا پم ده یکوژم، به ام که پیرزی ده سته کهوت، وهك په رچه کردارك، په له ماری په نجه خواری دا، له که یه که م ده ستوه شان ندیدا، په نجه خوار لیهاته دهست، ترو پی لدا، به ز له بن دهستیان دهره نا، ب دووه مجار شکستی ه نا، جاری یه که م له که چاوکه سکدا بوو، ویستی به گای هاو هگه زخوازییه وه چاوی بشکند پیرزی مهریمه می ل وهرگر ته وه، جاری دووه یچکهی تووندوتیژی گرته بهر، ویستی ماف و پاکدامنی مهریم بگ بگ ته وه، لره وه ده کر، هچاوی په یوه ندیهك له نوان س کس و تووندوتیژی دا بکه یین، له ههر شو بند پوهر ك نه بی ب س کس، پوهر کیش ناب ب توندوتیژی، گهر س کس له چوارچوهی مر قبووندا، به هاو حورمه تی ح له پشت نه ب، بگ ردرت ب ئامراز کی ب د، ب کوشتن و دامرکاندنه وهی ئاره زووی اگوزه ر، ئیتر چ جگیریهك ده ه ل ته وه ب پته وکردنی به ها کانی مر قبوون و گیانی قوربانی و حیرس و خورپه کانی ئه وینداری، به دهر له کردهی ئه وینداری، له نوان کورو کچدا چ هاوسه نگیهك ده م ند ته وه، ئه ی چن شانازی لایه کیان ناب ته هی سوو ککردنی لایه که ی دیکه، پاراد کس ئه نجام نادات، ثم نادادوه ریه، جیاوازییه یی نوان کورو کچ، هتکردنه وه یه کی زه قی پرینسیپی له زه ته بهرانبهر به به هاو نرخ، دهسکهوت و بردنه وهی لایه که بهرانبهر به د راندنی ئه ویتره که له کچدا خی نمایشده کات، ب نرخکردنی س کس، ب نرخکردنی مر قه، شکاندنی حهز و له قکردنی پیرزی دیوه جوانه که ی سروشته که ئافره ته، ئایا مهریم وهك ئافره ت ك له کو ی سروشتی ناپاکیدایه، یاخود له کو ی پاکدامنی و ب تاوانیدایه، کات حیکایتخوان وهك بکه ر ك چه مکی ت گه یشتن به استینه وه گریده دات، به ساکانی چ نایه تی گه یشتن به یه قین، هه واده دات په یوه ندی خی له تهك که سایه تی مهریمه مدا هه ننگند، له

سایه‌ی سیم‌ل‌ژیای س‌زو چ‌کردنه‌وه دا، ده‌یه‌و‌ت توانا‌کانی کار له
 بکه‌ره‌وه بگ‌ت ب‌کردار، له ژ‌ر جومگه‌کانی ئم جیا‌کارییه‌ی
 گریماسه‌وه، ئه‌ب‌ له کو‌دا، باوهر به‌پاکی و ناپاکی مهریم بکات،
 که به‌م ج‌ره ده‌کر پ‌لینبک‌ت "یه‌که‌م استینه‌یکسانه به‌ئه‌ب‌،
 پ‌ده‌چ‌، دووهم نه‌نی‌یه‌کسانه به‌ده‌ب‌، پ‌ناچی، س‌یم در‌ پ‌ده‌چ‌
 ناب‌، چوارهم به‌لار‌بردن و چاو هه‌خه‌تاندن پ‌ناچ‌ ناب‌" 7 ئم
 نه‌گه‌رانه ده‌بنه‌هاندهری دزه‌کردن ب‌ن‌و ژیا‌نی مهریم، له‌له‌زه‌تی
 د‌زینه‌وه‌ی زیندگی دا، قه‌ره‌بووی شت‌کی ونبووی پ‌بکات، که لای
 ه‌گه‌زی م‌ینه‌دا چه‌سپیووه، لای مهریم‌میش شق‌یگرتووه، ئ‌س‌ک
 قورسییه‌تی که ناچ‌ته ده‌وه، له‌پاش ئه‌وه‌ی نه‌یتوانی نه‌نی‌ناخی
 مهریم بخو‌ند‌ته‌وه، ده‌ب‌ ه‌زی‌خ‌ی له‌بینی نه‌نی‌جه‌سته‌ی مهریم
 دا بین‌، خ‌ی‌ده‌رخات، ده‌ب‌ به‌گه‌له‌سه‌ر بینینی جه‌سته‌ی مهریم به
 ده‌ستب‌ند‌، وه‌ک دوا چه‌کی نه‌یار‌ک، یه‌که‌م ده‌توان‌ مهریم‌می پ‌
 بکوژ‌ت، دووهم ده‌یه‌و‌ت به‌هاری په‌یوه‌ندی ئه‌وینداری له‌د‌زه‌خی
 هاوینی دا کورتبکاته‌وه، به‌ده‌ر له‌خ‌شه‌ویستی یه‌کسه‌ر ب‌ته‌سه‌ر
 س‌کس، مهریم کاری وای کرد وهرزه‌کانی به‌یکگه‌یشتنی ت‌کدا،
 په‌یوه‌ندی ن‌وان به‌هارو هاوینی پ‌چ‌اند، ئه‌وی ماوه‌ته‌وه هاوینی
 چاو‌وانییه، دره‌ختی هاوینه‌و چه‌مامی ژنانه، له‌دوای س‌ وهرز له
 چاو‌وانی، ب‌دوا‌جار گه‌یشته‌دوا‌خه‌ون، وهرزی چوارهم، ئ‌ستا له
 په‌نایه‌که‌وه سه‌یری ن‌و چه‌مامی ژنان ده‌کات، له‌ئه‌شکه‌وته‌که‌دایه، وا
 مهریم به‌وو‌تی ده‌بین‌، به‌رگه‌ناگر‌ت ته‌ماشای کامیان بکات،
 هه‌موو جوانن، مه‌م‌ک، ان، سمت، یه‌ک موویان پ‌وه‌نییه، ته‌نیا یه‌ک
 دوانیان نه‌ب‌، یه‌ک له‌وان مهریم بوو، ناوگه‌ی پ‌ربوو له‌موو،
 سه‌یری ئه‌و مه‌م‌که توندو ت‌له‌بکه، ب‌وانا‌که‌م ده‌ستی که‌سی
 به‌رکه‌وتب‌، براده‌ره په‌نجه‌خواره‌که‌م در‌یکرد، چاوی منیش به‌هه‌مان
 ش‌وه در‌یکرد، ئه‌و ژنه‌ی بن براده‌ره چاو که‌سکه‌که‌م مهریم نه‌بوو،
 له‌ش و لاری مهریم، به‌هی که‌س ناچ‌ت، جوان دیقه‌تم داوه، هه‌تا ماوم
 چاکه‌ی پیری به‌فرم بیرناچ‌ت، به‌هشتی پ‌نیشاندام، پیری به‌فر با
 تامی بکه‌م، خ‌م ناگرم، با بگه‌مه‌ن‌و س‌ گ‌شه‌که‌ی به‌ین‌انی، له
 دوا‌ی ئم دیمه‌نه‌خ‌شه‌وه، حیکا‌یتخوان هه‌ست به‌سه‌رکه‌وتن‌ده‌کات،
 اچیتیه‌ی نه‌نی‌جه‌سته‌ی مهریم‌می پ‌یه، فشار‌که‌ب‌ ده‌سکه‌وتنی له‌زتی
 جه‌سته‌یی، ه‌ش له‌سپی، پاک له‌پیس، به‌هار له‌هاوین، گومان له
 استی‌دا ده‌د‌ز‌ته‌وه،"ئافره‌ت ته‌نیا ب‌ئه‌وانه‌داخراوه که
 کلله‌که‌یان بزرکردوو" 8 گ‌ای پ‌ده‌گر‌ت، له‌دیال‌گ‌کدا، له‌پاش
 هه‌و‌دان‌ک، خ‌شه‌ویستی به‌ری ت‌دا ناگر‌ت، د‌ته‌سه‌ر باسکردنی
 نه‌نییه‌کانی جه‌سته، دوا‌جار ت‌خی ده‌کاته‌وه پ‌یده‌ت‌"باشه‌ب‌چی
 مووی بن هه‌نگ‌ت کردوو، که‌چی هی ناو‌انت نه‌کردوو" ر‌مان ل 204،

که ده ت به چاوی خـم دیومه، مهریم ملنادات ره تیده کاته وه، نهوجا پـده ت، نهوه من بووم تـم بینی له بن کوره چاو کهسکه که پا کهوتبووی، نه مجارهش مهریم له دهستی هـه دی و شکستییه کی تر ده خاته سر شکستییه کانی، شکستی له دواي شکستی ئاو زانی پـدراوه کانی واقع ده بن، له خهونی ناخـش زیاتر هیچی بـ نامـنـته وه، ئایا خهون دهستبه سهر اگرتن و داکشانی بـئاگایی نییه، پهـینه وه نییه بـ دنیایی ئاگایی، له سهر تـپکی هـشبینه دا یه کناگرن، حهوت شهوه مهریم شووی کردووه، که بردیان له بن تاراوه بزهی ما ئاوايی لـکرد، له دواي نهو حهوت شهوه، حیکایتخوان خهون به دـندی پارانه وه ده بینـ، پیری به فر له بهر خاتری مـرـم نه م گوریسه ی شـر کردووه ته وه، ده بینـ ژنهکان دهستی بـ در ژده کهن تا هـیکـشن، نهوه مهریمه دهستی داوه تا بمکاته ئامـزی، له پـگوریس ده چـت، ده کهوتـته سهر زهوی، له ئـواره ی نهو خهونه دا بوو، پیری به فریش کـچی دوايکرد، ته نیا مهریم و په نجه خوار، ئاماده ی پرسه که ی نه بوون، نهو ههفته یه سـشتی گه وره له ژیانی حیکایتخوان دا وویدا یه که م مردنی پیری به فر بوو، شووکردنی مهریم، سـیم خهونه که ی بوو، بهر له مردنی پیری به فر به تـژـک هـوا ی هـدوو کهوتنی مهریم هات، شهوـک لای زاوا بوو، بـ شهوی دوايی له گه سیامه ند دا که جوانترین کوری دنیا یه، چاوه بـکـی کرد، هـه هات، له شووکردنی دووهم دا کهس نازانـت بـ کوـ چوون.

سـگـشـه ی ئـدیـبی و گهمه کانی نیی سـیا نه یی

" چه ند سه یرن، سروشت و دایک! ههردووکیان به میهره بانی ناسراون کهچی سه رچاوه ی ههزاران کاره ساتی گه وره ن"9

جـناوی منی قسه که ر جـناوی از و سه دای ده نگـکی گـانـه وه یه، ده توانـ بـچـته نـو دهروونه وه، مه بهسته شاراوه کانی بـگـره وه ئاشکرا بکات، منی قسه که ر ئاوـته ی خوـندنه وه ی گـانـه وه ی ده قبکات، په رده له سهر ده رچه کانی خود هـلـمـا، له ناوه خه وه بـ ناوه وه، یان له ناوه وه بـ ده ره وه، نه مهش به زه مه نی خودی یان دهروونییه وه په یوهسته، که ده توانـ بـ به تـکی ئاسایی بکاته ئاسایی، پـچه وانه کهشی دروسته، هـنگـه له نـو پـدراوه کانی ده قدا، هـندـ دهسته وازه بـته ـاچـته یهـک بـ چوونه نـو دنیا تایبه ته که ی حیکایتخوان، که له چه ند ویستگه یهـک دا خـی ده نوـنـ، ویستگه ی یه که م، کاتـ ادهستی غایله یهـک بوو، مهریمه می گه یانده هـله له ی ئاسمان، وهـک پـمـردـک سهر یکرد، له حزو ئاره زووی زه مینی دایـی، له جوانی و پیرـزی دا له هـموو کچی دنیا جیایی کرده وه، نه مهش هـنگـدانه وه ی دهروونـکه، په روه رده ی سـزـکی نادرسته، ناتوانـ

هه و ئه ك ب جهسته، مانا يه ك ب له زهت بد ز ته وه، پ شتر گووتمان
ه ما يه ك بوو ب پاكدام نى، مه زه ندى ئه وه ناكات جوان كى ئاوه ها
ماچ بكر، يان كه س هه ب بو لرى ئه وه بكات، ده ستيل بدات، جوانى وا
ته نيا هى سه ير كردن و ستايشه، نه ك ده ستل دان، له ن و جومگه كانى
پير زيدا، وروژاندن ناتوان و نهى خى بك ش، ئه وه كارى گه رى
و نهى دا يكه ده توان له هزر و دهرووندا و نه يه كى ب له كه
بنه خش ن، سام پى ده سه ات و هوشتمه ندى هه گر، ه كارى شكستى
په يوه ندى ئه ويندارى حيكايتهوان، ده گه ته وه ب كردهى خ داخستن،
ناتوان لى قووتار ب، ئاماده بوونى و نهى پير زى دا يكى كه
ده سه اتى خ شهويستى يه كى ئه وتى له سر دهروونيدا به ج ه شتووه،
له و ساته ي مام ستا كه ي پى ووت، ناچيته ده وه، ب شايى س زدارى
پووكا نه وه يه ك له ن وان دا يكى و مەريەم دا پرده كاته وه، به يه ك
نه گه يشتن له په يوه ندى ئه ويندارى، دوو چارى ك شه يه كى بوونا گه رى
ده كات، چاره ي ب ناد ز ته وه، يان لووتكه ي خ شهويستى يه كى ه ها تا
ئاستى په رستن، دوور له غايله ي س كسى، يان چوونى يه كسەرى ب ن و
دونيا يى س كسى په تى ب خ شهويستى، س زدارى يان س زانى په تى، ح
ب جهسته، يان جهسته ي ب ح، مه ودا يه ك له و نه وه نده نيه به
خ شهويستى به ركه ما ب، ب يه له مەريەمى ب حەزو س كس، دا يكى
ئاسا شايسته ي خ شهويستى يه كى ه ها و ب ك تاييه، خ شهويستى له و
باره ح حيه دا له ته ك پير زى دا درز دروستناكات، بهر نه فرهت
ده كه و ات گەر بير له هه وه س و شه هوه ت بكاته وه، تا ئ ره مەريەم
فه رزه نده يه كى ئاسمانى ح حيه، وويه كى پاكى دا يكانه يه، به ام له
دواى ئه و تاوانه ي چاو كه سكى ها و لى كه له ته ك مەريەم دا ئه نجاميدا،
له د خ كى شهرمانه دا بينى، نه يتوانى سه يرى شكاندن و نهى دا يك
بكات، كه له مەريەم دا بهر جهسته بووه، ه هات، له به هشتى س زى
دا يكانه وه فر درا يه د زه خى په شيمانى، به ت په اندنى و نهى دا يك
له پير زيه وه، ب ناپاكي و داوین پيسى چووينه ويستگه ي دووهم، چ
كاره سات كه، ئه م دوو و نه يه چ ن له مەريەم دا ك بووه ته وه، چ دوو
وويه كه له چوار چ وه يه كدا ده قى گرتووه، ئه ي چ ن ه نگدانه وه ي ئه م
و نه يه پاراد كس له گه دنياى ئه مدا ئه نجام نادات، ناتوان ج گاي
بكا ته وه، پاراستنى و نهى ئه م وودا وه، له ته ك چه مكى مانه وه ي هيج و
پووچى دا يه كنا يه ته وه، به گه ي ناپاكيه كه، ناكرب له ووخسارى
دا يك كى دوو وودا بشاردر ته وه، وويه كى له و نهى دا يكي كدا،
حيكايتهوان ده يناس، وويه كى ترى چاو كه سك ئاشكراى كرد، ه ه بهت
به پى ئه م بنه مانه دژوار نيه، له س گ شى ئ ديبيه وه، انانى ب
بكه ين، لايه كى بنكه ي س گ شه كه، دا يك كى ناپاكه، له مەريەم دا خى
نمايشده كات، لايه كه ي ديكه ي بنكه كه چاو كه سكه، ئه مانه ههردووكيان،

بهرانبهر حيكايتهخوانن، له بنكهى هاوكشوى په يوه ندييه كدا،
 نزيكبوونهووى نوان مېرېم و چاو كهسك، بښاى ق و كينهكى
 هاملتانه، لای حيكايتهخوان گومان به تته بارگاويدهكات، نزيك
 بوونهووى مېرېم له هېريك له دوانه، به دهرکردنى يهككيان
 كك تايى د، په نجه خوار، لرهش هرهسه له دهرهوى سگگشهكه
 وهستاوه، چاوه يى هل دهكات، پهلانى داده تته نزيكبوونهووى
 حيكايتهخوان له چاو كهسك، ترسى ته تكدردنى به دواوهووه بوو، بيه
 هم له مېرېم هم له حيكايتهخوان دووردهكهوتتوه، هرهس به
 ووتوووت، پداگرى له سووكدردنى مېرېم دا دهكات، به شوه يهكى
 نااستهوخ، دهيهوتت حيكايتهخوان له مېرېم دوورخاتهوه، به
 روهوانكى ووماى خشهويستيهكى نههلى بهرانبهر به مېرېم هيه،
 ئيره يى دهكات، دهيهوتت مېرېم له پشچاو حيكايتهخوان بخت، هه موو
 جو له و قسه كردنكى ديارب يان نا، شاراوه يهك هه دهگر، چاوگهكه
 چهوسا ندنهويه، تيژکردنى گيانى دوژمنايه تى و غه يوريه، به دپلانيه
 تا ئاستك دياردهكانى هاوتت يه تى وهردهكه تته سر دژهكه، وه همى
 ئهوى ته نيا ئهم حيكايتهخوان ماونه تهوه بگه نه مېرېم،
 دووپا تكدردنهوهو گوانهوى ئهم قسانه بهو جره مه دلولى دوانه يهك
 له خه دهگر، خشهويستى حيكايتهخوان ده گوتت ب قين، وه پيش ئهوى
 مېرېم بگوتت تهوه ب خى، حيكايتهخوان به شهر كك تايى پشه نا، هر س
 به اگواستن، خى له كه تناوه و مېرېم دوورخستهوه، له دواى ئهم
 ووداوانهوه حيكايتهخوان زر قى له خى ده ب، ئهم قه به
 خله ناوېردن نه ب كك تايى نايه، چه ند جار ههوى ب داوه، چيدى
 ناتوان ههستى گونا له چوارچهويه كدا بشارتهوه كه هه ميشه خى
 دهنوتت، له ئاستى ئديبدا ههستكردن به گونا، ههوتت ككى له باره
 ب له دهستدانى ئاوهز يان خله ناوېردن، هر له گشه نيگاي
 ئديبيهوه، ههستكردن به گونا ده گوتت ردت ب تاوانباركردن له
 دهرهوه دا، له وانگه ئديبيهوه به دياريكراوى دايك پابه نده به
 خشهويستيهوه كه دهكات مېرېمى پش ناپاكى، يه كسان نيه، به
 مېرېمى دواى ناپاكى، مېرېم تاقه كهسكه دهتوان پاره
 تكشكاوهكانى، حيكايتهخوان له يهك نزيكباتهوه، له سگگشوى كه تناوه
 دابيهوتت تهوه، كه س نههلى له خه گرتووه، يه كه م دندى پا انهويه
 ب خه بينين به سكهسوه، دووم درهختى هاوينه يه (حه مامى ژانه)،
 بينينى جهسته ي ژنه هى مېرېم به تاييه تى، حيكايتهخوان له دندى
 پا انهوه، به پچانى گوريسكه، كه وتنه خوارهوهو شووكدردنى مېرېم به
 كهسكى بگانهو نه ناسراو، نه يتوانى بگات، نه به مېرېم، نه
 به خه ونه كه، به ام له حه مامى هاوينه مه بهستى پكا، به جوانى به
 ديقه تهوه، به چاوى خى سگگشهكه يه ينى انى مېرېمى بينى، هر

وهك نه خشي سځگڼه شى به هارى كه تناوه، ههردوو به هم هاوشو، ون، هم
وهك هاوینځكى ته مهن كورت و به مهودايه وهك بن ههنگى مېرېم
سافكراوه، بهتووكه، شاراوه نيه پلینكردنى مامې مېرېم لهگه
دوو ههست وورژنې جهسته دا، به تاشینی بن ههنگى، نه تاشینی مووی
سځگڼه شى نه وانى، جيكارى هاوین و به هاره، له سندنه وهى به هاره،
له هاوینی حيكایتخوان، هاوینځكه وهك بن ههنگى مېرېم ساف و لووس
كرا به، گهر پله مېرېم له دایكه وه دانه گر به سزانى، چن ځگا
دهدات پیرزى سځگڼه شى به هار بشكړت، نه دى چن له دوو تن وانینی
دژوازا، هاوین و به هار، ساف و تووك يه كده گرن، دوو تن وانین له
یه كه سدا، به رانېر دووكه س له یهك تن وانیندا، چن يه كده نه وه،
كه له مېرېمدا ځى ده بین ته وه، سځگڼه شى كه تناوه، س ځگای
له ده به ته وه، سځگڼه شى كه نه و گه مېرېم میش س ځگای له ده به ته وه،
یه كه م نه وى بینویه تی و تامی نه كړدووه، شه به پیرزى دهكات،
چاوى نه وهش ده شكړن كه تووځنى ده كه وټ، دووهم نه وى تامی كړدووه،
له ترسانا ده سته ردارى ده به، نه با دا ځى بد رنځ هه ځى، كه سى
سېم په نجه خواره هر سه كه یه، ځى مات كړدووه، له هه له ده گټت، له
پاش هوت سا، له دواى دوو شوو مېرېم د ته وه، به سېم جار
هاوسه رگری له تهك هر س دا دهكات، سېم دره ختی وشه یه، به سرهات و
به شاییه نه و ځه ویستیه حيكایتخوان به مېرېمى جېه شت، كه
تن دا ئاویزانى بوو، به هه مان اده نه و به شاییه، مېرېم سته مى
له كړد، چه وسان دیه وه، نه مهش پاراد كس له تهك وتارى فم نییزم دا
نه نجامده دات، پچه وانه ده سل منځ، له برى كچ، كو به ده ستى كچ
چه وساوه ته وه، مهوداى هم چه وسان د نه وه یه، د ځینه، ته نیا له
مېرېم مه وه نيه، لهو ساته وه یه مام ستا كچه پې وټ تن جړكى
ناچېته دى هیچ كچه كه وه، نه و مهودايه له نه وان حيكایتخوان و
مېرېمدا یه، هه مان نه و مهودايه نه وان هه رزه كارى و كام بوونه،
نه وان، خه یا و هه قیقه ته، گه شینی و به ئوم دیه، نه وان به هارو
هاوینه، بن ههنگى مېرېم و سځگڼه شى نه و گه ییه تی، حيكایتخوان، س
به ركه وتنى له تهك مېرېمدا هه بوو، یه كمجار وهك خواوه ند ته ماشاى
ده كړد، ته نیا ځح بوو، دووه مجار له پاش چاو كه سكه وه شهرمى
له ده شكړ، د ته ځیزى مرځ، ده به ته ځح و جهسته، سېم مجار كه له
حه مامى هاوینه به ووت و قووتى ده یینځ، ځح له وهرده گرت، ده به
به جهسته یه كى په تی، به سزانى سه یریده كات، له گرته یهك دا
پیده ټت، نه وهى له گه ځه كه ده یكه له گه منیش به كه، پاره شت
ده ده م، مېرېم به جوانى ده یخو نه ته وه، كه شووى یه كه م دهكات به
چاو، به زه رده خه نه یه كه وه، ما ئاواى له دهكات، حيكایتخوان به
هزامه ندی و ئاشت بوونه وه تنیده گات، مېرېم به بهزى وبه هه

تهگه یشتنی په یوه ندى كو كچ سه یریده کات، مەریه م له پاش دوو
 نه زموونی هاوسه ږیری، بې جاري سیمه شوو به په نجه خوارده کات،
 حیکایتخوان، له بن دره ختی وشه دا، به سه رهات و گڼ انه وهی
 وو داوه کان، به سیو سې بهش، به گوږه ی ته مه نی له مانه که یدا
 ک یانده کاته وه، له دواى شوو کړدنی یه که می مەریه م، وهك پېشتر
 ئا مازه مان پېی دا، چن له پناو هه گرتنی گونا هه کانی، شکا ندنی
 تاب کانی، ناب ته عیسایهك، له خاچ نادر و دیار نام نډ، مانه که
 له ئاست دهق و بنیادی گڼ انه وه دا، له سې کهس پکها تووه، یه که م
 پیری به فره، به گفته لـو به سه رهات ته کان ده گڼ ته وه، دووهم
 حیکایتخوانه له ده فته ر کدا، کات ده ینووس، به سې شت پکیده خات،
 که چای و قاوه و جگه ره یه، له دې اوک نووسینیشدا، باس له سې
 ته کنیکی نووسین ده کات، که ه شکردنه وه و بې شایى و پکړدنه وه یه،
 سیمه په نجه خواره، پېدا ده چ ته وه، له پاش حوت سا ده فته ره که،
 ده د ز ته وه، ده یگه یه ن ت به ئمه ی وه رگر، مانه که، له سی و سې
 پاژ پکها تووه، پیری به فر له دواى یانزه پشته وه ها تووه،
 هر پشته کیان م ژوویه کی نادیاره له م ژووی نه زانراوی که تناوه، سی
 و سې پاژ دابهش یانزه پشت بکه، ده کاته سې، ئم سیمه، وهك ناوېك
 له م ژوودا، ماونه ته وه، یه که م گه نج یه نه هاته سر ئاینی نو
 ته نیا ئاسه واری گره که ی ماوه ته وه، دووهم چه ت یه، هاته سر ئاینی
 نو، سیمه پیری به فره، که سې کی ئه فسانه ییه، زاوای هه موو دنیا یه،
 هوشتی ز ربای هه یه، بز نه ره کانی گڼ انه وه، له سې گڼ شى که تناوه،
 سې کاره کته ری سه ره کی بوون، له سې گڼ شه یه کدا لى سې ت و انینی
 جیاواز ده بینن، یه که م پیری به فر، به هه موو پوه رېك کاره کته ر کی
 کلاسیکی بوو، هر له ئازایه تی و مه ردایه تی و هوش به رزی و
 لـبورده یی، مامه ی جوانی له تهك ئافره تاندا، دووهم حیکایتخوانه،
 کاره کته ر کی د نکېخ تیه، ته ژیه به شکستی و تراژیدیا ی فره دنگی و
 نه هامه تی، به مهش ده توان پايه کانی مان له کلاسیکه وه بگو ز ته وه
 بې مانى مـدرن، سیمه مەریه مه، ئافره ت که بزاقى فـم نیزمی
 هه یه، له هه ستیدا پیر زی خى ده د ز ته وه، له بـیارداندا دوو د
 نیه ئازاده، مەریه م له سې بار، باز به سر خـیدا ده دات، ئه و جا
 له نگر ده گر و ده گیر س ته وه، مەریه می سه ره تای پېش ناپاکی جیاوازی
 دروستده کات له گه مەریه می دواى پاکدام نی، له گه هاوسه ږیری
 سیمه میشدا ده گه ته وه له تهك شوېن دا یه کد ته وه، پېگه ی خى له
 که تناوه دا ده د ز ته وه، مانه که ی به دیاری پکشهش ده کر،
 حیکایتخوان له یهك کاتدا له سې گڼ شه یه کدا، به سې نه هامه تی ئا بـوقع
 ده درت، یه که م مردنی پیری به فره، دووهم شوو کړدنی یه که می مەریه مه،
 سیمه خونه ناخـشه که یه تی، له یه کما مردنی ووه به هاریه که ی

بوو، له دووهدا گه انهويه تي به هاوین، اگواستنه له سځگشې ته و پټه وه به بن ههنگی ووت و وشك، له سیهمداد ادهستبوونه به سرهه گرتن، بهووده ییه له ونبووندا.

پیری به فر

کاره کتر کی ته فسانه یی ئه رنیه، ده توان کاریکه ری له سر ده وروبه ردا دروستبکات، به زمان و هگزه کانی گان انه وه په یوه ندی به پکها تهی ده قه وه ده کات، گوزارشت له مه به ست و ئه زموون و دنیا بینی خای ده کات، به اشکاو ی باس له وه ده کات که هژده ژنی هئاوه نه که سیانی ته اقا داوه، نه ئازاری داوون، هرگیز له یه کاتدا دوو ژنی پکها وه نه بووه، مام هی له گه یاندا مردانه بووه، سربازی نه کردووه، له گه سربازانی وس و عوسمانلی عهره ب و عجه م شهریکردووه، شهری برا کوژی نه کردووه، به برینداری سجار تا سه د بژم ره، تورک، عرب، فارس و جاشی کوشتووه، په نجا سا ه جگهری تهرک داوه، باس له دوو شوخی فانتازی ده کات، یه کم باس له دندی پان انه وه ده کات، چن گان په کانی سر قه ای له وه دیاره، هاویندک به ختری ممر حوت گوریسی له گه خای دا بردبووه دندی پان نه وه، ممر ئه و ناوهی لئا، ئه و شه وه له دواي سهرجی و بیسمیلکردن، به دم سه ماوه به مندا له خدا پان انه وه، گهر ممر نه بوايه ئه و دنده به دندی شهیتان ناوده نرا، هرچی ژنی دنیا هیه به ووتی دننه و زهت، شهیتانی ده بیت، پیری به فر چه ندین جار له ودا له گه ژنانی دنیا شهیتانی بووه، دووهم باسی درهختی ژنان یان درهختی هاوینه ده کات، دندی پان انه وه و درهختی هاوینه دوو ووی دراوکن له خه زننه ی غه ریزه دا مام هی سکسیان پټه وه ده کر، له یه که مدا خیا بهرکه مام ه وویه کی هاوینییه له حیکایتخواندا وورده کرته وه، له دووهدا راستینه یه ووه به هاریه که یه که پیری به فر په نجا جار زیاتر چووه ته خزمهت ئه و درهخته، ژنانی به ووتی بینووه، له و گو نازی بینی، باوکی ناچار کرد گو نازی به بهن، گو ناز ژنی یه که می پیری به فر بوو له داخی به مندا کی کچی دوا ییکرد، پش مردنی گو ناز، پیری به فر له گه شت کیدا به باکوور له گوند کدا به فر گایان پده گرت، ببری ناسی و حه زیل کرد، له شه و کدا لاقه یده کات، گفتی پده دا، که بگه ته وه هاوسه رگیری له گه دا بکات، که له ئهسته مبوو دته وه بووک تورکی له گه خیدا دن، نوی سهره، له گه سحر که ده گنه هه مان گوند هه وای کوشتنی ببری ده بیست، که دووگیان بووه براکانی کوشتوویان نه و ساوایه تاقه وه چه ی پیری به فر بوو له سکی ببری دا مرد، له وه ژده ژنه ی هه یوو هیچیان مندا یان نه بوو، هه موو به و داخه وه

سهرده ننهوه، نه لهو ژنانه له گډرستانه کدا، له ژیر سه دار مـو
که پرکیان به دروستکردووه، به تهنیشت یه کهوه نه ژراون، کـلی
گډه کان یهك جو یهك نه ندازهن هر کهسه به ئاینی خـی نه ژراوه،
نه مهش نهوه ده که یه نه، پیری به فر به یهك چاو سه یریا نده کات، یه کیان
نه به هـموو ژنه کانی به گنجی مردون، گډی ژنه کانی دیکه
هر یه کیان له مهمله که تـکه، له چند مانگه کدا سهردانیان ده کات،
پیری به فر کـدکه به خو نندنه وهی مـژووی کورد، هزی له خرما یه تیه،
هاوسه رگیری له که سه رجه مـلله تانی دنیا دا کردووه، به نه وهی
وه چه یهك بخاته وه، ناو و ناسنامه ی هـگر، هـموو نهو ژنانه ی
هاوسه رگیری له که دا کردووه، هـموو نهزك بوون نه دـندی
پارانه وه، نه نزاو پارانه وه له خودا، نه درهختی هاوینه، نه خـیا
نه واقع، نه هاوین نه بهار، که کی نه بوو، نهوه تـنیا کورده به
دیار مـژووی له گډه تراوی خـیدا به نه مه کهوه له پاییزدا به
اـبردووی خـی ده که تـت، به دیار نه گر، نه نهزك کهوه، که له
قـناغه جیاوازه کانی مـژووی پیری به فر دا کـچی دوا ییا نکرده، له
همان کاتدا كـك وهك مـژووی گوندی که تناوه، له به غا، تاران و
نهسته مـبوو کـنتره، که چی له شو ننی خـی ماوه ته وه، گه وره نه بووه،
نه بووه ته پایتهخت، هر له هـناوی جوگرافیدا بهو مـژووه نهزك که،
به گوند ماوه ته وه، پیری به فر باسی سه یهـم ژنی ده کات، ژنـکی
نـرمه نی بوو، ناوی مـرر بوو، حوت سا ژنی بوو، به جوانی پیری
به فری فـر سه ماکرد، له سهـر خواستی مـرر بوو گـرماو کی ژنانه ی
دروستکرد، له کاتی مردنی مـرر، پیری به فر به یه که مجار نه خـشکهوت،
له تاران دختـره روسیه که پـی ووت دهرده کهت چاری نیه، سه هـفته
زیاتر نازیت، له که نه وه دا، نـزیک ورم، کات له مای برارای
سمک شـکاک لایدا، تورک هـرشى هـنا شهرى مردنی کرد، به مـام نه مرد،
هـند جار هزی له مه جلیسی دـهروشان ده کرد، له نـزیک مناره چـی،
له نهو دـهرو شه کانی شیخی نه هری دـی چووه دـهرو شـك و هـنای له
هـموو جوانتر حاـی لـده هات، سه مای مهستانه م بینى، ده فی ده ژهن، به
زگ پـبوون حاـی لـده هات، زیکری ده کرد، ده نگیشی زـر خـشبوو، پیری
به فر گوـی له سه سه دو سی وسـه گـرانی حـسن زیرهك بووه، به مـام
شه و کیان، مهستان ده نگى لهو خـشتر بوو، مهستان خـه کی زـی بادینان
بوو، زیکری ناگر ده کات، بنه مای نهو له نهوان زه رده شتی و
موحه مه دیه، دواى نهـم جوانترین کیژی کرمنشاهی هـنا، ناوی فه تانه
بوو له پـشدا داوای کوـی کرد، دواى کردی به کچ، ژ به ژ له
خه فه تی به منداـی ووی له کزی ده کرد، شـت بوو، به چاره سهـر بردی
به تاران، به شـتی کـچی دوا ییکرد، له دوا جاردا باس له غـزال
ده کات، به سك وزا به هـموو زمانـك دوعای کرد، ناوی هـموو

پښتانه مېرګانې هېڅ نا، ټوښ به و داخووه مرد، پيرى به فر زمانى
 تورکى، عاره بى، فارسى و تږى و ووسى زانيووه، سووره ته کاني
 قورئانېشى له به ربووه، خوښه وار بوو هموو شيعره کاني حافر سه عدى،
 مه لا جهزيرى و نالى ټه زبربوو، جار لاي شېخ نه هري وه فايى بينيووه،
 شيعرى شيرين ته شى ده ښى نووسيووه، پيرى به فر ديوه بزربووه کهى
 حيكايته خوانه، ټو ديوه خه يا ټام ټزهى د ټنکيڅ ته که خون به ژيانى
 زرباووه ده بينځ، له شکستى و گرياندا، له ټه شکر د نه وه و چکر د نه وهى
 کردهى نووسيندا، له سږ بهرى دره ختى وشه دا هوه ټنى تيامان ټک
 ده گر ټه وه، له ټاس ټى ده قدا به ټر ټکى زرباويا نه سه ماى وشه کان،
 هه چوون و داچوونى هه ستى ټاده گر ټت، ب ټ وه ټ پيرى به فر زرباويا نه
 ټه فتار ناکه م، هه موو کچ ټه زى ل ټده کات، که س ټکى پراکسيسى
 (کردهى) ه، جگه له نه بوونى وه چه، هېچ ته نگه ژه يه کى س زدارى نييه،
 متمانې زياتر به جوو ټه و کرداره، نه ټ به ټي ټرو نووسين، گهر
 بيه و ټ گوزارېشت له هه ست ټک بکات زربا ټاسا، به سه ما ده ريده ب ټت،
 به سه ما ده توان ټ ج ټ به گومان له ق بکات، خوښه وارى هه يه، به ټام
 هېچ نا نووس ټت، پښتانه ي حيكايته خوانه، وه ټ بيسر ټک ده م ټ استى
 گډ ټانه وه يه ي هه مان شترانه، که ب ټى ده گډ ټته وه، چى ده بيسر ټ و
 ده بينځ ده ينووس ټته وه، زانياريه کاني يه کسان ده ب ټت به
 زانياريه کاني پيرى به فر، له چوار چ ټوه ټ مان ټکدا که وه سفکردن
 ج ټگا به گډ ټانه وه چ ټناکات، له ټ ټگاي زمانه وه به ټووى
 ووداوه کانداه کر ټنه وه، به ستراتيژى هونه رمه ند ټک له برى
 هه موويان د ټته قسان و ده نووس ټت، ټاندرى تارک ټفسکى دهره ټنه رى ووس
 ده ټت “هونه رمه ند له جياتى ته واولى ټو که سانه قسان ده کات که
 تواناي قسه کردنيان نييه ” 10، گهر زمانى پيرى به فر جوو ټه و کردارو
 سه ما ب ټت، زمانى حيكايته خوان ب ټده نگى و هونه رى نووسينه،
 ده سته بردار بوونى هه و ټستى س زدارى له شو ټن ټه نگدانه وهى نووسين،
 ده ب ټته ټامانج ټک له ټووخسارى پشت ټکردنى مهريه مدا يه قده داته وه،
 له ژر دره ختى وشه دا به رده گر ټت، پيرى به فر خون به ژنه وه نابينځ،
 هه ژده ژنى ه ټناوه، که چى ټى حيكايته خوان نه توانى تاقه ژن ټک به ټنى،
 به خه ونېش ب ټت نه توانى بگه يت به مهريه م، له د ټندى پا ټانه وه دا
 بوو گوري سکه ت پچرا، که وتيت، نه گه يشتى به مهريه م، د ټندى پا ټانه وه
 ټنېنه وهى مووه کاني خه ون و خه يا ټت بوون، له مپه ر ټک بوو له
 جيا بوونه وهى ټه زموونى د ټنکيڅ ته له دنياى زربا که نزيک بوونه وهى
 چاو که س ټ و دهر کردنى مهريه مى ل ټکه وته وه، وه ټ پيرى به فر ناتوان ټ
 سه ما بکات، گريانېش دادى نادا، تا به سه ما گوزارشت له هه ستى
 بکات، پيرى به فر چ ټن دوور که وته وه، دنيا يه ټک ټشو ټا ټزى ب ټى
 ناييه وه، دوو هاوېنه مردوويت، زوو مرديت، نه يه ټشت جيا وازيه کان

که مېکاته وه، ئیتر چی بنووسـت، له گهـ مردنی تـ، شووکردن و کچکردنی مهربهـمدا، تراژیديایی حیکایتخوان سهرهـدهـدات، ادهـستنهـبوونی بهـ پـدراوهـکانی واقع، سهرهـگرتن و سهـفرکردنهـکهـی بـ نادیار، پشتکردنه، لهـ دنیای ژن، گومانهـ لهـ توانای خـی، گومانهـ لهـ کردنهـوهـی پاژـکی نوـی نووسینهـ لهـ سر درهختی کهـتناوهـ، پـلینکردنی پهـیوهـندیـهـکانی نیوان واقع و فانتازیـه، ئایا نووسینهـکهـی بهـشی ئهـوهـی تـدا ماوهـ کهـ لهـ گومان بیپارـزـت، لهـ کردهـی نووسینیدا، لهـ ژـر درهختی وشهـدا، ئایا بهـ دواي سهـقامگیری بزربوودا دهـگهـا، یان وهـ کارهـکتهـرـکی دـنکیخـتی شکهـستیهـکانی خـی بهـ سهـرکهـوتهـکانی کارهـکتهـرـکی زـرباوی وهـ پیری بهـفر بهـراوورد دهـکرد، یان گومانکردنی لهـوهـدا تـخ نا بـتهـوه کهـ مهربم حزی لـ نهـبوو، ووخساری ئاوـنهـیهـک بوو دـشکاندنـ گهـورهـی تـدا بوو، کهـ هیچ کچـ حز لهـو چروچاوهـ ناکات، ئم بیرخستهـوهـیه بهـر لهـوهـی گومان لهـ مهربم بکات، گومان لهـ خـی دهـکات، ئهـوهـنده بـواي بهـ نووسینه، بـواي بهـ خـی نییه، بـواي بهـوه نییه کهـ بتوانـ مهربم بگـت، پهـرجـ دهـسهـبهـرکات، ویستی بهـ کردهـی نووسین قهرهـبووی ههـست بهـ کهـمکردنی بکات، داهـنان دروستبکات، گومان بزوـنهـری نووسینه لهـتهـک دنیایی دـنیایشدا پارادـکس فهـراههـمدهـکات، قهـد لهـگهـ یهـکتریشدا پاکنا بنهـوه، بهـختیار عهـلی دهـت " پاک بوونهـوه لهـو گومانانه پاکبوونهـوهیه لهـ یشهـکانی هونهـر "11 لهـ کـتاییدا هـسهـرتهـکانی ابردوو لهـ نـو خود و ئایندهـی بهـجـماوی دهـستنووسهـکه، لهـ درهختی کهـتناوهـدایه، ئایندهـش لهـ دهـرهـوهـی ابردوودایه، لهـ ئـستادا مهربم نییه، پیری بهـفریش نهـماوه، ئهـدی من بـ ههـم بـ کهـتنـکی تر، بـ داواي لـبوردنـکی دیکه کهـ منی حیکایتخوان لهـوی نووسهـر جیادهـکاتهـوه، گهـر ئهـو بهـهاری ابردوو بـ، ئهـوا من لهـ ئـستادا هاوینی بهـسهـرچووم، لهـ پاییزییهـکی نادیاردا بهـرهـو نهـزانراو ههـدیم.

کهـرکووک مانگی 12 / 2021

ژیدهـرهـکان

1 - کهـریم کاکهـ - درهختی کهـتناوهـ ئـمان - لهـ بـاوکراوهـکانی یهـکـتی نووسهـرانی کورد، لقـی کهـرکووک ژمارهـ 91 - چاپخانهـی:

ئاربخا، کهـرکووک - چاپی یهـکهـم - ساـی 2007

2 - بهـختیار عهـلی - ناشوـن - چاپخانهـی: کار - چاپی یهـکهـم - ساـی 2019 - ل 155

* بـ زیاتر تهـماشای لاپهـکانی 81، 140، 203، 163، ی سهـرچاوهـی ژمارهـ 1 بکهـ

- 3 - ئه نوهر حسين - ئاشنا بوون به دريدا - گۆڤاري ئايديا - ل 131
- 4- فليپ هامان - سميولوجيه الشخصيات الروائيه - ترجمه: سعيد بنكراد - تقديم عبدالفتاح كيليكو- دار الحوار للنشر والتوزيع - الكعبة الاولى - ص 43 5 - بهختيار عهلى - گوتارى مانهوه - چاپ و بياوكردنهوه: ناوه ندى بياوكرديرى هه ند - چاپى يه كه م - 2021 ز - ل 112
- 6 - بهختيار عهلى - دوا خه ندهى ديكتاتور - چاپخانهى كار - چاپى يه كه م - سا 2020 - ل 257
- 7 - د صلاح فچل - بلاغه الخقاب وعلم النص - عالم المعريفه صدرت السلسله فى شعبان 1998 بأشراف أحمد مشارى العدوانى 1923 - 1990 - ص 211
- 8 - جورج گرابيشى - فى الروايه العربيه - دار الكليعه للگباعه والنشر - الكعبة الاولى - 1982 ص 185
- 9 - كاروان عومه ركاه سوور - (گاكاني ژههر) مان - ناوه ندى غه زه لنووس بياو چاپ و بياوكردنهوه - چاپى يه كه م - سا 2017 - ل 5
- 10 - عه بدولخالق يه عقووبى - ديالگ و داهه نان - چاپخانهى خانى دهك - چاپى يه كه م - سا 2009 - ل 137
- 11 - بهختيار عهلى - ئاو هكهى ئرفيدس - چاپخانهى رجايى / تاران - چاپى يه كه م - سا 2014 - ل 205

پرسی مرق و مرق بوون ل قاسیدی (مرق) تیپ قادردا... کاروان حسان

مرق قاسیدی کی شاعیر (تیپ قادرد)، ئم قاسیدی ل بیهرمی (مرق ل نزیکمان) دا هیه، چاپکراوی مای و فاییه و لسا (2017) چاپ و بیاو کراو توو.

ئم قاسیدی زه بوردی و قووی نووسراو و دکر دیان جه لکدانو و پشکنین و لککیندوی بیهکر، لزه ر بابت و کشی بنه تی مرق دواو و باسی کردوون و ل نهو دهر شیعرکان دیان کشی و گرفت و هزاری و چه رمساری و دهر و ئش و نازاری مرق

خپيان حشار داو.

شاعير هاتوو زړ وريايان مامښي لگښت و کښ و گرفت و
تاريخ کښايي تي و درد و مينځتيي تان زانښي نوان مرځکان
کردوو. لږر شت دواو وک: (مرځبوون، ژينگ پاري، تاکاري
جوان، برايي تي، دايک، تمانت پاري، ويژدان، دښکان، خوښ،
کوشتن، بوابوون، هتد) ئتر شاعير بلای هډموو ت و کښ و
گرفتانه دا گډاو ک مرځکان لگښت يکتر هډيان و بوون ت
لمپر لږر دمرځبوون و کښگايي کي باي مرځفایي تي، شاعير
لجياتي هډموون قس ددکات، ددو، ددکښ ب ت و ي مرځبوون
بگډډډډډ و باري سڅگيني خي و مرځ ل و ددرد پيس و ناشيرين
زگار بکات و استډډډي مرځفایي تي بگرن و وک برا لگډ يک بژين.
چونک بلای شاعير و مرځفایي تي لږس رووي هډموو شت ک و ي.
هروها (پيامي هزرم ندان و پيامبرانينش بل خډک يک است بوو،
بن بمر يي وات ببن ب مرځ) (1)

لږي کډم دښتپک و شاعير دډډډ:

مرځ بووما ي

هډموو بډيان يک زړ ويم گډسک ددا

تډم ل و پډي هډست بډ برپرسيار يي تي و هاتوو و شاعير دډبين
پيسي و ناشيريني د وروو باري مرځفایي تي تډنيوو ئتر بزار ل و
کښ نام عريف يي، ت و د ي و بمرځفایي تي بل ختان زگار بکډ
ل و پيسي و تډزي و ناشيريني گرتووتان بډر.

مرځبوون بلای شاعير و س رووي هډموو شت کان ت و تا بانگ واري
مرځبوون ددکات و ل ناخي د و هوار ي مرځفایي تي ددکات و دډډډ:
هډمووتان برا و خوشکمن

تکاي فډرموون با ب ي ک و بژين

تډم بانگ واري شاعير مرځفان ي و ل پډناو مرځفایي تي و
بډرژ و ندي گشتي ماي ي قس و هډو و ست ي.

ويژدان سڅچاو ي بوون و ژيان مرځفایي تي، تډگر ويژدان زيندوو
بوو بگومان دډکان و هډموو کاي کاني مرځفایي تي زيندوو. شاعير
لږدا مرځفایي تي ل و ب ويژداني و قډډين و فرت و فډان
تاگادار ددکات و و پډيان دډډ و وام کډ و بډس. ئتر مرځفان
بجولډډ و هډس و کوت بکډ. شاعير لږ پډناو يک وشدا دډنووس
و ددکښ و خباتي وشي دډست پډکردوو، ت و يش (مرځ). ت و تا
ل ناخ و بډدډکي پاک و دډډډ:

مرځ بووما ي

ب گډور يي، زړ گډور، دډمنووسي : ساو

ساو ل و ووناکي و پشو و شيريني و

هه ناسای گه رم و شتی تریش..

کتی بکی قه بام ده نووسی

یک وشم به کارده هه نا

مرقه، مرقه، مرقه

شاعیر ده نگی هه ژار و لهقه و ماو و ئازار به خسانی سه زه وییه، هه موو نه هام ته و به ئومده و به شبینی و ئازار که له مرقه بوونه و ده بیندته و به به مرقه بین به ئوهی یک نه شکینه و ئازار به دیاری نه به خشینده و به و خه م و خه فته و مه ینده ته به یک جه نه هه ین. نه و ته تا ووی شاعر و ده می مرقه ده ستانهی ده کاته مرقه و په یان ده ده:

مرقه بوومایه، ئاخ من به مرقه نه بووم؟

به ردی که ترم له سه ره گاهان به زار ده کرد

به رده م دوکا نه کانم به هه قیقه ته قه ره به باغه ده کرد

دکته ره علهی شه ریه ته ده ده: (مرقه خاوه نی ئیراده یه هه ره نه مه شه

گه وره یی و مه زنی په به خشیوه. ته نانه ته به هه ی نه مه ئیراده و

جیا و از ته ره له فریشته کان و له سه رووی نه وانیشه و یه.) (2)

شاعیریش له سه ره په یام مرقه ده ستی و مرقه په ره ره ریه که ی به رده وام

و له هه مبه ره گه وره یی و مه زنی مرقه فته و ده ده:

مرقه له جه قه و خانوو و گو گه وره ته ره

مرقه له ئاسمان و قه بر و خوارده گه وره ته ره

مرقه ژبانه له نه و ده دایه، که نه و ده ی.

خواه گه وره ده فته ره موو: (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) (3)

که واته خواه گه وره مرقه ی به جوانترین شه و دروست کردوو، به و

مانایه عله ته په به خشیوه و هیچ مه خلوق که له مرقه باشتر و کاملتر

نییه، به به ام نه و مرقه فته خه به ناشیرینترین شه و په یشان ده داته و

یه کتر ده کوژن و ده به و ژان و نه شه و ئازار به یک ده به خشنده و

یه کتر ده ته ره نن. شاعیر له ره دا به رده وام له په یامی مرقه قیوون و

به او کردنه و هه شیاری له به ره ی مرقه قیوونه و نه و ته دیسان وویان

ته ده کاته و په یان ده ده واز له شه به نن و شه ما وهرانه و کاولکاری

و ته کدانه شیرازه ی که مه ی به دواوه یه و ده ده:

مرقه بوومایه

شه م نه ده کرد گه مه یه کی به تام

شه م له په نا یه کدا

ده خسته ره ره چه نکه که له و و ده مگووت

وسبه

شه خا نوو کان په له به شای ده کاته

شه مندا نه کان به مندا یه ده کاته

شش ئۆتمەمبەلەكان دىكاتە ماى كوشتن
ماركەس ئۆرلىس دىكە: (ئۆۋى پەۋىستە مەقەلەى بترستە مردن
نىيە، بىكە پەۋىستە مەقەلەى بترستە ھەرگىز دىستە بىر ژيان
نەكەت) (4)

شاعىرىش پەيامى ژيان بەگۈەى مەقەلەكانەۋە دەرپەندە و پەيان دىكە
لەجىاتى كوشتن و قەقە و كىندە خستەندەى يەكتەرەۋە ۋەكە برا بژىن.
ھەموو مەبەستە و مەرامىشى لەيەك سەتەكەدەكاتەۋە و دىكە:
تەكە پەرموون بە بەيەكەۋە بژىن.

خەشەۋىستى شاعىر بە مەقەلەناخى دىكە ۋە قەقىقەتەى ژيانەۋە سەرچاۋەى
گرتوۋە ۋە ئۆۋەكارەساتە ۋە ۋوداۋە ۋە ھەمەتەيانەى لەژيانە دىۋىتەى كە
مەقەلەكانە ئەنجامەيان داۋە شاعىرى بە لای ئۆۋە قەسىدە پە لە خەمە ۋە
ناسەر ۋە خەسەتە كەشانە بردوۋە. ئۆۋەتە لە پەيامەكەى دىسانە ۋەومان
تەدەكەتە ۋە دىكە:

مەقەم خەشەۋەتە ھەندەى دىكە ئەستەم،
دەم چەپانە نىيە

مەقەم خەشەۋەتە. بەنەنەى گرىانە ناخەمە چاۋىۋە
لاورىن لەم بەرەيەۋە دىكە: (ئەگەر كەسەكتە خەشەۋەتە، ئۆۋەتە دەبە
تەنە ئاۋاتە ئۆۋە بخۋازى كە دەرەشە بەتە. ھەتە ئەگەر لەگەتە تەشە
نەبەت) (5).

ھەموو مەقەلەكانە بەيەكە زمان پەدەكەنە، كەۋاتە بە نابە ھەموو
مەقەلەكانەش لەژيانە كەردە ۋە مەقەۋەندە ھەۋەشەن. شاعىر
لەۋبەرەيەۋە پەيامى تەيەتە خەى ھەيە، كە مەقەۋەنە ۋە پەكەۋە
ژيانە، ئۆۋە پەى ۋەيە ئۆۋە لەبەزەيەكى بەرەتەدە كەبەنەۋە ۋە
پەكەۋە بژىنە ۋە لەسەرەيەكە سەفرەى نانە خۋاردەنە دابنەشەن بەئەشتە ۋە
تەبەيە بەيەكەۋە بژىنە، ئۆۋەتە ۋە پەيامى بەيانە دىكەتە ۋە دىكە:
فەرموون ئەشتە ئەمادەيە

دە بە ئەقەى لەسەرە سەفرە دانەشتەۋە
تەكە پەرموون، بە بەيەكەۋە بژىنە

لەگەتە ئۆۋە پەيامە مەقەدەستانە ۋە ئۆۋە ۋەشە لەبەژانە لەخەشەۋىستە
ۋە تەزى لە ئەتەرى مەقەۋەنە شاعىر ئۆۋە ناشارەتەۋە كەۋە مەقە
نەتەۋەنە ئۆۋە پەيامەنەى ئۆۋە جەبەجە بەكەتە ۋە بىانە كەتە ئەبەرە ۋە
نەمەيە بە ژيانە، چەنكە ئەژانە مەقەلەكانەيەكە دەكوژنە، يەكە
بەرىندەر دەكەنە، دىكە يەكتەر ئەزار دەدەنە، دىكەقە ۋە كەلەقە
مەقەقە تەۋەشە پەتەيەقە ۋە كىندە كەردوۋە، ھەروەكە لە پەندە پەشىنانە
كەردەشە ھەتەۋە. (مەقە بەكەلەقە ۋە ھەيە بە نەچەتەسەر) (6)

شاعىر ئەراستەى قەسەكانە بەقەۋەى بەناخە ئۆۋەنەدە شەكە دىكاتەۋە ۋە
دىكە:

مړېف بووما يې
نړۍ مړېف بې واده کات
بې چي قهرت

قهرتي زل زل لاسر گگ کانداهه د کښت
بې چي ددان دچقښت لشي يې کتري و
خوښ لگښت نان، لگښت پشو،
لگښت نيوک کانيان، لگښت نوار کانياندا دڅنډو؟
خوښ، خوښ، خوښ، باغم م پې بوو
پې پې لځوښ بوو،
لځوښ د ترسم.

شاعير بېردوام لې پيامې جوان و مړېف دستان کښي و نې مجار
ووي مړفاني لې مندايان د نېت و پيان د نېت:
مړېف بووما يې

مندايان کانه د خستې پېشوي ژيان و
پېم د گوتن: ژيان گور تر لې مردن
پېک نين باستر لگريان
بې ئار ووي څتانه ئاسوود يې بې کار به نين
بې ئاسوود يې بې خت وري بځن
بې بخت وري تېم ننه شو ننه دابن
کې پېتانه څش

بې دې څتانه، زېر بې هېواشي
قيچ قيچ، گور بن و
ژيان مللاند يې، څم بې يې کتري هېم گرن
ئازار ناکر تې ديارې.

لېم قېسېد يې دا ديان پرس قسېيان لې وکړاو و هېمووشيان
لې چواچې وې پيامې مړفاني و نې داکردنې مړېقبوونې وې لېلايې
تاک کاني کېم لگا و شاعير مېستې نې وې مړفاني بېرېکېنې و
بژين و بېوانين، نې وې تا باس لې ما کې پيسي نې و کېم د کات و
نې وېش څه قورتانندن لې کاروباري څک و چوونې ناو باسک کې
پېيوندې بېوانې وې نې، شاعير د نېت:

نقورچېم لې څمې هېچ کسک نې دې دا
تې نيايم لې پېش ما يې هېچ کسک نې دې ژاندي
ناو قېدي هېچ کسک سم نې دې نووشتاندي و
دې هېچ کسک نې دې اند.

مړېقبوون بېلای شاعير وې جوان ترين وشت و خووي مړېف، بې
هېمېش نې وې لېلا حېسر تې کې بې چي مړېف نې بېن(مړېف بوون بې مانا
استې و قو و فېلسفې کښي) نې وې بې ووکېشي، شاعير نې و پاروو

نا نای ه ی تی ل ل گ ی ح قیق تی مر قبوو ن و هاو ب شی پ د کات
ل گ ن دار و ه ژارانی د ورو ب ر و چوارد وری. ئ و تا د :
مر ق بووما ی

ب ک رت گ و ز کی گ نج ازی د بووم و
ئ م ه موو خ راکان م ب س ک ب تا کان د نارد
دستی ق خ کانم د گرت و
ب ی ک د نک تر

ل س ر دستی خ شب ختی ل گو گ نم کانم مار د کردن

هاو ی تی پرس کی تری ناو ق سیدی (مر ق) و شاعیر ل و
ت گ یشتوو ک ز مان ی ک ت ی ک و تووین هیچ شت ک ل س ر ب چک و
باز و بند تی خای نا وات و زیان ئ ز و ز حم ت و پ ک شم
ک ش. ب ی هاو ی تیش ل م س ر د م دا و ک خای ن ماو و گ ا و،
شاعیر د ی و ئ و ک ل ن و ب شای و خ وش ناشیرین و نا مر قان
بسر ت و و هاو ی تی ب گ ر ن ت و د خی جوانی و ی کی خ ی و.
ئ و تا د :

کورسی ب تا م ل ب ی نی هاو ی کان ن د ه شت و
پ م ل خ شب ختی و ئ مان د کرد.

متمان و ک چ م ک ک خا ی کی بند تی ن وان مر ق کان. ب م
ل ژگاری ئ م دا متمان ک م بوو یان د توانین ب یین و ک
س ر د می پ شوو ن ماو و و ژان ک ش و گرفتی متمان ن بوون
ل لاین مر ق کان س ر ه د دات و ب د یان ک سی ل ک کردوو، شاعیر
د د پ ویست مر ق بین ب ئ و ی متمان مان ب ی ک ه ب ت و ل گ ل
ی ک ب استی بژین، ب ی گ ر نگ مر ق بین و ب مر قان بژین.
ئ گ ر مر ق بووما ی

کا ت ک ت نیا د بووم، د بووم قاس ی متمان
ب ئ و ک سان ی

چوار قس ی گ چراوی خ یان یان ب باس کردوو
ن د بووم چ کاو

چ کاو شم کی د ور و ب ر پیس د کات
ن د بووم دو ک

دووک قو گ مر ق کان د خوس ن ت
ن د بووم د مان چ

پ م خ ش برین ب ک یار ب ت.

ه میش گفتوگی ئارام و دانیشن ب ی ک و ل س ر ک ش کان ئ نجامی
باشی ل ک و ت ت و و باشتر بوو ل ل ک ت ن گ یشتن و زمانی ه ش
و ش کردن، ب ی ئ گ ر ل ک ت گ یشتن هات ئاراو ئ و ه موو کوشتن

و بـین و ئاـزێـی مـرـێـف دروستی کردوو بـو شـوـیـی نـدـبوو، شاعیر
دلنـیـای لـوـی ئـگـر مـرـێـف بـایـی ئـوا :
خـکـوشتن و ئـوـیـتر کـوشتنم دـکـرد مـدـیلـکی کـن
هـر زـر زـر کـن
بـدوو قـسـی خـش
داـکـانـم دـکـردنـ کـتر و
لـمـای پـپـوولـخـانـم دوور دـخـستـو و
مـای خـیـم لـ خـقـوم ئـاوـکی قـنداوی
بـ دروست دـکرد.

لـکـتـایـیدا وـرن با پـکـو و وـک مـرـێـف بـژین.

کاروان حـسـن / هـولـر

سـرچـاو و پـراوـنـکان :

- (1) محـمـد جـودـت، هـونـری مـرـیـوون، سـایـتی هـولـر.
- (2) مـرـێـف، دـکـتـر عـلی شـریـعـتی، وـرگـهـانی: مـوسـعـب ئـدهـم، چـاپـی
سـیـم، 2014 سـلـمـانی
- (3) قـورئـانی پـیرز، سـوـتی (تـین) ئـایـتی (4).
- (4) جـوانـتـرین وـتـ ئـامـادـکـردن و وـرگـهـانی: کـارزـان نـووری عـوسـمان،
چـاپـی دـیـم، 2013 هـولـر.
- (5) جـوانـتـرین وـتـ ئـامـادـکـردن و وـرگـهـانی: کـارزـان نـووری عـوسـمان،
چـاپـی دـیـم، 2013 هـولـر.
- (6) پـندی پـشـینان، کـکـردنـو وـی : کـاروان عـوسـمان چـاپـی یـکـم،
لـبـا و کـراوـکـانی دـزگـای چـاپ و پـخـشی نـما، ل 345
- (7) مـرـێـف لـنـزیکـمان، شـیـعر، تـیـب قـادر، چـاپـی یـکـم 2017

هـوا ۽ پيس و ڀڄڻ کان و راڳ يا ندن کي ڦڙڻ وٺڻ... رڳ سو بختيار

▪ گنجڪ ڇڦڻ کي لڙهاو ۽ ڪڍڻ، دوو بريندار گڏيان دران ۽
نڄڻ شا ۽.

▪ باوڪڪ مندا ۽ ڪا ني خي دڪوڙ.

▪ لڳر ميرات دوو بند ما ۽ بوو شڻ ۽ ڪس ڪوڙا و،
پليس ڇڻ ند ڪڍڻ کي گرتوو.

▪ ٺو ۽ نرين هـموو ٺٽـمـبـيل ڪا ني پڇڻ ڪڇستوو.

▪ نوو سڙڪي ناودار پڇويسي ۽ هاوڪاري هـي.

هـموو ٺٽـمـان ۽ دـيان و سڏان مان شتي رڻان، لڳت ۽
ڪـمـا ۽ تيـڪـان دـينـدر، زـريـي ۽ لايڪ ڪڍڻ و و
دڙا ۽ تيڪرني ۽ ريڪ دڙ ۽ ۽ ريڪي ديڪ، جڳ لڳ و هـموو
ٺو ۽ هاوا ۽ ناخ هـڙن، دـينـدر دـيان و چ ڙ هـرڪ
فـڙـنـد ناو ڪـمـگ، ۽ رزڪرني و ڇڻ ند ڪڍڻ لڳر
حـسـبي ڇڻ ند ڪڍڻ کي ديڪ و هـڻ شتي دـروون ڪي پيسي
لـمـڙين ڇڻ ند ڪڍڻ ٺا مانجيان ۽ ڇاواني خـيان بـين
تاڪي ڪورد تا ڇڻ ند ۽ رسوايي هـنگاو دـن.

ڪا تڪ باس لڳ ۽ روڙد ۽ ڪر، هـمووان پڊڪن ۽ ٺو با ۽ ت
پـراوـڙ دـخـن، ڇـنـدين قـس و باسي ۽ تا و خا ۽ لـمـعـريف
دـخـن روو، وا لڳو ڪڍڻ دڪن بير لڳ ۽ روڙد ۽ ڪا ت و،
۽ خي هـرچـنـڪ ۽ نـخـش دـريـن.

▪ ٺو ۽ ت باسي دڪي ڪا تي ۽ سڙ چوو، تـنيا لڳو ڪـتـب
ڪڍڻ ڪاندا ماو.

ٺو راست دڪات، چونڪ لڳ دايڪ و باوڪڪ ۽ قبوو خاص
چـوونـت زانڪ و لـمـاسـتـر و دڪتـرا دا هـموو
پـداويـستيـڪـيان پڇ ۽ خشوون، هـتا نام و تـڙـڪـانـيان
لـناو هـناو ڪـتـبـڪـان دـرهـناو، لـبـازا دا ۽ يان
ڇـڪـروو.

دـروون ۽ نـخـشـڪـان لـپـل و پـسـتـڪـانـدا ياري ۽ خـڪـدـڪـن،
لـشـوون ۽ فـنـڪـڪـانـيان لـدوانـي زق و ۽ مانا دـن،
راڳ يانـدن ڦـڙـو ۽ نيش و ٺو ۽ دا هـنـاني ڪـرد
دـيقـز ۽ و ۽ بيـانـوو ۽ يـڪـم ڪـس بـوو ٺو ۽ جـر

ههواي بئاوکردتوو، ريكلاميشي ب دكات و كساني نزان و
نخشي و كخيان چپي بي لدددن و لاي خيان بئاوي
دك نوو، بوش ناوستن دبخ ن نو ههواي كاني تيفي و
راد يي كان و گرانى و مسيقاي لگگ تكي دك كن.

ب ئممش بئاوي كساني پسپ چندين لددوانى سـير و
سمـمر ددر، هيج كامـكيان بلای پـروـردوو ناجن، وک
ئوي لـثيانـيان وشـيـكى پـروـردـكارـيان گوـلـ نـبوو بـ.

بوش ناوستن لـشاش و تـ تـ كـمـايـيـتـيـكان بـئاشـكـرا
دزايـتي ئـم دـفـر و ئـو دـفـر دـكـن، وک گوتمان
دـيانـوو دـروونـ پيسـ لـمـژينـكـيان وک ژـهر بـاو
پـبـكن، ئـوش لـبـير دـكـن، رـژـك دـ خـيان يـكـم
زـرـمـندى ئـو نـوـندـن، لـخـوت و خـايـيـشـ
دـهـنـدـكـايـوو تا ماوـيـك لـپـشت مـزـكانـيان پـبـكن، ئـوان
زياتر كـ دـدونـ باس لـپـاـوـنيـتي خـيان دـكـن، كـچى لـو
لاو تـلـفـنـكيان بـ دـ، يـكـسـر دـبـنـ شـرى سـر كاغـز،
ئـمـجارـيان بـشـوـيـكى دـيـكـ با بـتـكـ دـفـزنـوو، باس
لـسـرـوـرى هاوـواتـى و نـيـشـتمان دـكـن، بـ بـ ئـوي رـژـك
لـرـژان قـسـيـكى خـريان بـ ئـو گـلـ سـتـم دـيدـيـ كـردـبـ،
بـكو تـنيا بـدوای بـرـژـووـندى خـيان كـوتـوون.

راگـيـانـدى قـزـونـ بـ چـنـد دـسـكـوتـك لاوازيـكان
دـفـزنـتـوو، هـرچى لايـنى پـروـردـيـي هـيـ دـيـوو رايـبـما
تا هـمووان بخـاتـ ئاستـكـى خـي، زـر جارـانيـش خـي لـبـير
دـچـ دـ باس لـبـنـما و بـها پـروـردـيـكان دـكات، يـكـمـشـت
دـر بـهـموو بـنـما كاني كـمـمـگـي خـيـتي، هـمووى سـفر دـكا تـوو
و بـچوونى سـير و سـمـرـي قوتا بخـانـ و زانـكـ ئـهـليـكان
دـكاتـ سـنگـي مـحـك، ئـو لـبـيرى چوـو، كـسانـكى ئاستـنـم،
كـ دـرچووى زانـكى ئاستـنـمى وـاتـانـ، دـبـنـ رابـرى قوناغـي
كـليـژـكان، ئـو تـنيا مـلـزـمـيـكى لـدـسـتـ، ئـگـر ئـو
مـلـزـمـيـلـ وـرـبـگـريـتـوو، نـكـ هـيج نازانـ، بـكو قـسـشى
بـير دـچـتـوو.

راگـيـانـدى قـزـونـ گرنگـي بـو كـسانـ دـدات، تـمـتى
بـلايـنى و لايـندارى دـداتـ پسپـانـ و دـزانـن هـموو
وشـكانـيان پـرـگـرامـكـراو، قـسـي ئـوان شوـنـ بـوان لـق دـكات.
هـمـوو ئـو هـوايـ پيسـ و پـخـسانـي رـژانـ لـتـ
كـمـايـيـتـيـكانى كوردى بـاو دـكـرـتـوو راستـ بـقى سـر
ئاو، بـمـامـ كاريگـريـكى زـريان لـسـر عـقـي تاكـكانـ،
دوور يان نزىك كاريگـرى دـبـ، هـرنا ئـو گـنـجانـي كـ

چاویان کردتو تانیا ئو وش و هواا پیس و پخا نانیا
بینیوو.

بیر و ریه کا نی گووم ا... 16... ش ما بار وانی

بشی شا نز ه م /

هرچند ئم ل پا کتبد کی زن دانی، چند کتبد کی تری
ئقید شمان د خوئند، بام ئم ب گشتی ل باری ئقید دا،
ئقید ی ئشع ریمان د خوئند ل حوگر و قوتا بخان ئایینی کان،
گرچی ئشع ریه کان هئند ی موعت زیل کان، ئقانی نین و لژیکان
و ئقانیان مام ی تکست کانی ئاین ناکن، و ل ه مبر
حمب لیست کان و وها بیزم کاند، زر ئقانی ترن.

ئق ل لای ئشع ریه کاند، تا ی یک ی هی و پش ووکشی
تکست کان د ک و ت، و ل ئشع ریه کانیش ئقانیان کردوو تو
پاشکی ن ق، جیاواز ل موعت زیل کان، ک ئق پش ن ق د خن.

ئشع ریه کان د ی ل گای ئق و ب مانا و م غزاو
م ب ست کانی تکست کان د گین. ب تایب هئند ک ل و تکستان ی
ک مانا ی کی وون و ئاشکرا و دیاریان نیی ل بار ی سیفات کانی
خودا و ند و، ل و کات دا، ل کدان و ی (تئو یلگ رایان) یان ب
د ک ن.

ئشع ریه کان ب چوونیان وای ک قورئان ک ن، سیف تی (کلام) ی
خودای، پچ وانی موعت زیل کان، ک، دیا نگووت: قورئان م خلوق
و کلامی خودا و ند نیی.

موعت زیل کان ب چوونیان و ابو ک ئق ب های پ ی ب
تکست کانی ئاین و ناو ی کی ئاین د بات و دتوانین ب ئزادان
پشت ب ئق ببستین.

دتوانین ب یین ئشع ریه کان و ک خیان د ی ن، ن و ندگیری و
هاوس نگیک ل نوان ن ق و ئق دا دروست د ک ن.

ئەوان، نە ھاوشەوێی حەبابیلە و سەلەفیزمە ھۆکەشگەراو
دەقەگەراکان، ئەقە پشت گۆ دەخەن و، نەیش ھاوشەوێی موعتەزەلەکان
ھەندە ئەقە پیرەز دەکەین و پەش نەقەی دەخەین.

جا ئەمە ئەستە لە ئەقیدە ئەشەری بووین، وەلە لە فەقەدا: شافعی
مەزھەب بووین و مەزھەبی شافعیمان دەخویند، لە بەشی دواتر
دەینەو سەر قسەکردن لە سەر شافعی و مەزھەبی کەس...

لە بەشەکانی پەشو باسم لەوکرد و ئاماژەم کرد، کە لە حوجرە و
قوتابخانە ئایینی، ئەشەریمان دەخویند لە ئەقیدە، وەلە من زەر
کاریگەر بووم بە موعتەزەلەکان، تەڵەشم بە کەلەژی زانستە
ئەسلامیەکانیش، من و کەمەڵەک خوەندەکاری کەلەژی زانستە ئەسلامیەکان
زەر موعتەزەلەکانمان خە دەویست و سەرسام بووین پەیانەو.
ھەبەت بەر لەوێ بێم بە قورئانی، زەر کاریگەر بووم بە
موعتەزەلەکان.

موعتەزەلە گروپەکی ئەستە ئەقەانین و لە دەستە کەلامیەکانی نەو
بازنە ئەسلام.

موعتەزەلەکان باوەیان بەوێی کە ئەقە ئەنوەندەکی باشتەر لە شەرع و
دەقە ئەگەر ئایین و شەرع و پەیامبەریش نەھاتبوا و نەبوا، ئەو
ئەمە لە ئەقەگە ئەقەو دەمانزانی (حسەن و قەیح)، چاک و خراپە
شتەکان بزانی و باش و خراپە لەکتری جیاکەینەو و پەی بە کرەکی
شتەکان بەرین و خەداوەندیش ھەر بە ئەقە بناسین.

ھەتە پەیامبەرانیشت دووپاتکردنەوێی لە سەر ئەوێ ئەقە دەپەت.
موعتەزەلەکان ھاوشەوێی سەلەفەگەراکان ھۆکەشانە شوێن تەکستەکان
نەدەکەوتە، بیروباوەری ئەسلامیان بە ئەقە و لەژیک لەک دەدایەو.
ھەر یوایەت (فەرمودە) یەک لە دژی لەژیک بوایەو لەگە ئەقە
دزایەتی ھەبوا، ئەو وەریان نەدەگرت و لە کاتی تەکگیرانی ئەقە
و نەقەدا، ئەقەیان پەشدەخت.
ئەقە لای موعتەزەلەکان پەو و بەنەما بوو. ئەقە فەرمان ئەو و
ھەسەنگەنەر و کەتا بەیار بوو.

موعتەزەلەکان پەنج بەنەمایان ھەیە کە قوتابخانەکانیان لەسەر
دامەزراو، ئەوانیش (التوحید، العدل، الوعد والوعید، المنزلۃ بین
المنزلتین، الأمر بالمعروف والنهي عن المنکر).
بەگوومان ئەگەر فیکر و بیرو باوەی موعتەزەلەکان ھەر بەزایە
بەما بوایە تەو و لە لایان سەلەفیزم و حەمبەلیستە

فەندەمەنتالەستەکانە، بۆبەووی ئۆ و کوشتارو لەناو چوون و ئیبادەتکردنە جەستەیی و فیکری و مەعریفی و شەنبیری نەبوانایە، ئۆ و ئۆستا ئۆ و ی پەیی دۆن (جیهانی ئیسلامی) شتەکی تر دەبوو، نەنگوو پەش ئۆ و روپاش بکەوتباین، لە کۆمەڵەک بابەتی و کۆتەلەرانس و پەلەرالیزمی ئایین و ئۆقەلانیەت و دیموکراسیەت و مافەکانی مەرقەف و جیاکردنەوێ ئاین لەسیاسەت و کاروباری دەوڵەت و ژیا نی گشتی و زەڕشتی تریش.

هەرچەند ئۆ و انیش لەووی سیاسی و کەوتنە هە و بۆرامبەرەکانیان دەچەسەندە، گەر مەسەلەیی میحنەیی خەقی قورئان و چیرەکی ئۆحمەدی کۆی حەمبەت است بەت و فەندەمەنتالەستەکان ترش و خۆیان پەسەدانەکردبەت و بە مەقسەتی بوهتەان و ئایدۆلۆژیی فەندەمەنتالەستانەیی خەیان شتیان لە نەبەیی بەت و بە دەیی خەیان کەم و زیادیان نەکردبەتن و، عەیب نەبیت زەریان پەو نەنا بەت، وەک عادیەتی هەمشەیان (*)

وێلە لەووی فیکری و شەبیری ئۆقەلانییە، بەاستی گەنگ و پەستن بوون موعتەزێلەکان.

ئەفسوس کە نەیان هەشت گەشە بکەن و زوو فەندەمەنتالەستەکان، بە پشتیوانی خەلیفە مۆتەوکیل جەنەسایدی هەموو شتەکی کردن و لەناوی بردن.

موعتەزێلەکان،

(بەهەی ئۆ و شا و تیرە جەستەیی و فیکری کرایە سەریان، هەموو کتەب و توراس و داندراوێکانیان سوێندران و لەنەبەردران و شتەکی زەر کەمیان لەدووا جە ما و مەژووێان شەوێندراو، سەلەفیگەراکان تەبەیان کرا کەمتەرخەمیان نەنواند لەناشیرین کردن و بەدەوێزم کردن و ئەهەرم نەکردن ناشیرینیان

کە موعتەزێلە لەسەر دەستی ئێبەن حەنەلدا شکستی خوارد، ئیدی نەقە جەیی بە عەقە لەژکرد و ئیدی لەو وەرچەرخانە بەدواو، بایەخەک بە عەقە و بە فەلسەفە نەمایە و بەبەدەستی کەنخواری و لەکدانەوێ و وەوکیەش و حەرفیی بە دق، شەبەیی شەیی خەیان بەسەر لەکدانەوێدا کەشا، ئیدی جەییەک بە چوون بەناو دەقدا و بە تەوانینی نوێ لە ئارادا نەمان. ئیدی سەلەفیزم لە ئێبەن تەیمیە و موحەممەد عەبدولوێهەبە، تا ئیخوان و ئۆستەرەکانی تیفی و یوتیوب درەژەیی کەشا. (*)

(*) سه بار ت به و چه واشه کاری ی چیر کی: (میحنه ت) که،

به نر: محمده ره ریری نووسه ر،

به به گوه و نه و نه تد که توه، که موخته زیله کان نه حمده دی کو ی
حه نه لیان نازار دابه ت.

من به شه کی نووسینه که ی

له په راوه زی نه و به شه ی بیر و ریه کان ی فقه یه کی گوومه ا داده نه م،
له نه ر ناو نیشانی (موخته زیله کان هه کاری میحنه تی کو ی حه نه ل
نه بوون!

سه له فیه ت و نازادی بیرو ا کووجا م ره حه با):

چه ندین کورته نویسنی سه له فیه کم به رچاو که وتوه که وادیار به
زنجر له سه ر موخته زیله کان ده نووسه ت،

که له میژووی نایین و مره فایه تیدا هیچ ته رزه بیریک تا اده ی بیر
سه له فیه ت نه یارانی نه کوشتوه ونه چه وسانده ته و، و ده ت باسی دژایه تی
موخته زیله ده کات به نازادی بیرو!!!

سه یر سه له فیه کان که له م ژوودا که س نه ماوه ته کفیری نه کن وده ری
نه کن له باز نه ی ئیسلام، هه زاران تاوانیان کردوه به کوشتن و
نه شک نه جده دانی زانایانی موسسه مان، که چی نه ده بیاتی سه له فیه ت و به کو
نه ده بیاتی نه وای ناوی ده نن به ا بوونی ئیسلامی، زه به شه ویه کی
چه واشه کارانه ته نهها باسی نه حمده دی کو ی حه نه ل وچه ند زانایه کی تری
وه که احمدی کوری نه سری خوزاعی ده کن، که هاوزیندانی ابن حنبل بوو،
وه که قاره مانه کی خه اگری نه شک نه جده دان و نازادی بیر نیشانیان ده ده ن!

ده یه ها وتار وکته لب وچیر کم خو نه ده ته و له سه ر نه شک نه جده دانی
موخته زیله کان به نه حمده دی کو ی حه نه ل، و خه اگری نه و له به رامبه ر
نه و هه موو نه شک نه جده وفشاریه له سه ری بوو، له و که شه یه ی که ناوی
ده نن به میحنه ی خه فیه قورئانده!!!

جار سه له فی نازانته وناشیه و به بزانه ت، نه و هه کارانه چین که بوون
هه ی وودانی میحنه که، وپاشینه ی خودی نه حمده دی کو ی حه نه ل چه ن بوو
له هه سوکه وت له گه نه نه یارانی! نایه نه حمده دی کو ی حه نه ل فه توای
ته کفیری زانایانی تری نه ده دا و به ی ته نه ده چاندن لای سوته تان به
کوشتنیان وه که له گه نه [ضرار بن عمرو] وکه سانی تر وایکرده!

چه ن که سه که وا نه فتار بکات له گه نه نه یارانی، دوا یی نه گه ر نه یارانی
وایان کرد له گه نه ی ده به ته قاره مانی نازادی بیرو ا؟!!

ئىنجا پويست پمان بىت ك بوون ئوانى مىحنى خى قىكردى قورئان دروست كرد، وئاي موعت زىل بگشتى بژداربوون ل و كىش يدا؟! نىخر ئوى ئو كىشيان دروست كرد گروپكى بچوكى كىلامى كانى يان موت كىلىم كانى بىغدا بوون بى سىر كايى تى احمد بن ابى دىاد، كى خودى احمد بن ابى دىاد خى گومان دىكرت ل موعت زىل بوونى بى پىسى ئاى ئىمامى هىرگىورى سىللىفان وسىللىفىت، كى ابن تىمى ي!!

زىر لىو موت كىلىمانى يان زىربى هىر زىريان موعت زىلى نىبوون، بشر المرىسى موعت زىلى نىبوو، بىكو نىجارى كانىان تىدابوو، بىرغوئ يان تىدابوو، و ضرارىة شون كىوتى ضرار بن عمرو يان تىدابوو. مورجىئ يان تىدابوو كى بشر المرىسى لىوان بوو، مورجىئى ووتيان تىدابوو، موعت زىل شيان تىدابوو، "مجموع الفتاوى 17: (299

ئىنجا مىحنى خى قىكردى قورئان لىسىر دىستى احمد بن ابى دىاد دىستى پىن كىد هىتا ئىگىر موعت زىلىش بىت، هىرچىندى ابن تىمىش ئىتىد كىت وى كى موعت زىلى بوو بىت.

ئايى دىكرت ئو هىو سىتى احمد بن ابى دىاد لى دىرى ئىمام ئىحمىدى كوى حىنبل لىسىر موعت زىل حىسب بىكرت، كى ابن تىمىش خى دىست احمد بن ابى دىاد موعت زىلى نىبوو؟!

هىر ابن تىمىش دىست: " زىر لى پاشىن كىان - لى شوئىنكىوتى كانى ئىحمىد وىرى ئووش- وادىزانن نىيارانى ئو موعت زىل بوون، وادىزانن بشر المرىسى، هىرچىندى پىش مىحنى تىكى مرد، وهىروها احمد بن ابى دىاد وئوانى تىر موعت زىل بوون، كى ئووش است نى" " (مجموع الفتاوى 14: 352، طبعة دار الوفاء المصرية)

بىكو لى كىنترىن سىرچاوى هىواى مىحنىت كى كىبى برازى ئىحمىدى كوى حىنبل، حىبل بن إسحاق بن حىبل، هىچ باسى زانايكى موعت زىلى نىهاتو لىوانى كى مونازىر يان كىر دىت لىگى ئىحمىدى كوى حىنبل.

ئىنجا شاراو نى لى كىسىك كىمىك لى مىژوو بزانىت، كى مىسلى تىقاندنى فىكرى و جىستى لىسىر دىستى سىللىفىكان دىستى پىكرى بى يىك سىد پىش مىحنى خى قىكردى قورئان، كى تىك غىلانى دىمىشقى لى پاش مونازىرىك لىگى الاوزاعى بى دىوترىن شىو كوزرا، كىت هىردوو دىست و هىردوو پىيان بى و لى خاچيان دا لى سى ۱۰۶

کچی!

ئوو چەند سەرباسەکی بە ئوو زانایانی ناو نەخویند وارانە سەلەفی، چاکتر وایە باشتەر بخوینن و، نەک هەر خەریکی خەدەرخستن و قیدی خستە یوتیوب بن، باشتەر باسی بیدە و قەبر و یشی بە ئیش بکەن، نەک باسی ئازادی بیرو، چونکە سەلەفیەت ئاخیرکە سن باسی ئازادی بیرو، بکەن، و هەموو دزانین کە دەستی سەلەفیەکانی سور بە خوینی نەیارانیان.

(*) حەممە سەعید حەسەن.

مەبدەئ و بەندە ماو بەناخە چییە؟...

زانا رەزاق

سەر تا ئێمە مرەفەکان ئەستە لە زەر و و و لە یەکتەری جیاوازی، بەلام بە لە یەکتەری جیاکردن و لە کەدا بەان و خەسە پاندن، چەواشەیان لە مەبدەئ و بەندە ما کردوو بە ئوو و مەرام و ئامانج و شتانی لە پشت لە چەواشەکردن کە خە شار دەت و بەهەنەدی، ئێمەش لە زەر ئامرازەکاندا کراوە یانی ئێگەر سەیری مەژوو نووسراو بکەین کاتێک دەبینی بە زالبوون بە سەر نەت و و تەردا ئوو هاتوون خەیان لە پلەیک بەرزتر لەوان داناو لە کاتێکدا هەموو مرەفەکان یەکسان بە جیاوازی هەموو شتەکی و هەروەها کەس لە کەس گۆر تر نیە بەلام بەهەی پەست و پلە و ئوو کەسانە ئێرک و بەرپرسیاریەتی زیاتریان دەکەوێتە سەر.

ئیدی خە و مەبدەئ و بەندە ما لە ناو خەزانەک تا قوتابخانە و هەموو شوێنەکانی تر یەک شتە بەلام لە ژەهلەلاتی ناوین و کەمەلگاکی مەبدەئ لای ئوان یەکسانی و دادپەروری و ئازادی و مرەفەستی و ژینگە پارێزی و ئازەلدەستی هەموو شتە باشەکان نیە بەلکو لای ئوان حزب بەهەر شوێن یەک بە مەبدەئ لایان یان ئایدەلێژیا یان هەر ئامرازێک بە بەدەستەنانی ئامانج لایان وایە

یانی دەتوانین بەلەین ژەهلەلات و کەمەلگاکی پەچەوانەن دەبوائە

وانه بوايه يان ده كره بيه پيرو روږدو ئه م بكرت م بستم هه موو
جره پيرو روږدو كانه و له هه موو شوو ښكېش د شكرت مرغه كانيش
كه م لك بڼه ما و خالي باش به خه دابنه و ك م بد ئك هه روها
حزبه كانيش هه روهاى تر هه موو شوو ښكېش ترېش تېا قسش نه به
به لكو به كردارېش به.

تېبېنى خه ئه وى م بد ئه بېت نه دژته نه له گل هه موو شته كت
ئه مه به مرغه فكه تا ده گاته حزب و ئايد له ژيا و هه موو شته كاني تر

رېښه منداڼه له فېلمې سېنه ما پيدا... رڼا شوان

سېنه ما يه كه له باوترين جره كاني هونه، بايه خه
هونهرى و جوانى هه يه. سېنه ما يه كه له هه كار كاني
راگه ياندن و زرتيرين هه وادارانى هه يه. سېنه ما پېشه سازى
هونهرى جوته. هه ندى كهس به (هونهرى هه و ته م) ناوى
ده بن. سېنه ما ته نها لايه نه كې خه شى نيه، هه موو بوو رڼا كاني
ژيانى به سهر كرده وه. رووناكېش د خاته سهر كه ش كاني
كه مه. هه كار كې گرنه گى رڼه شېرېشه. سېنه ما
ديارده يه كې شارستانى و پشه و تنېشه.

رڼا و او ايه كان يه كه ا و يه كدنگ نېن له سهر نه وه، كه
سېنه ما هونهر كې سهر به خه يه يان له لقه كه له هونهرى
ته دب و شانه. (رڼه دلف ئارنهام) يه كه م داكه كېكه ر بوو،
له سهر بير كهى سهر به خه يي سېنه ما و كوو هونهر كه.

فېلمې سېنه ما يي برېتېه له و نه گرتنى ديمه نه ريزبه ندييه كان و
ئه و و نه نهى له سهر شاهى سېنه ما له هه يي سېنه ما دا، يا له
ته له فزيان و له ئېننه رنه تدا، يان به هه د زگاي تر و به
خه كې نمايش ده كره. كه رووداو كاني ژيان يان له خه گرتوون.
سېنه ما ده توانه ت ئاستى رڼه شېرېمان فراوانتر بكت.
په نجره كانمان له سهر ده كاته وه، به نه وه د ربارى رڼه شېرې و
داب و نه ريت و پشه و تنې گهلانى تر بزاني و چاو كانمان به
جيهانانى جياوازي ترده هه به نه نېن.

سینه‌مای منداځان، به‌شکه له سینه‌مای گشتی. ئه‌و فیلمه تایبه‌ییانه نمایش دکات که به تایبه‌تی ب منداځان نووسراون و دهره‌نراون و ونه‌یان گرتوون، ب ئه‌وی منداځان بیان‌بینن. یا ب ج‌ماوړکی فراوانتار که به (خ‌زان) ناود‌برن.

له ئه‌م‌دا و اتانی پ‌شکه‌وتووی جیهان، گرن‌گیه‌کی ز به سینه‌مای منداځان د‌دن. سا‌انه چه‌ندین فیلمی تایبه‌تی ب منداځان به‌ره‌مد‌ه‌نن و نمایشیان د‌که‌ن. به د‌یان ر‌مانووس و سیناری‌نووس و ئه‌کته‌ر و د‌هره‌ن‌ر و سینه‌ماکار و فیلم‌ساز و ونه‌گر و کامیرامه‌ندی شار‌زا و شار‌زایانی بواری په‌رو‌رد و ئار‌زوو‌کانی منداځان و ک‌مپانیای ز‌به‌لاح، هم‌وو پ‌که‌و سهرقا‌ی به‌ره‌مه‌ن‌ن‌انی فیلمی سینه‌مای منداځان. بوودجه‌ی‌کی ز به‌لاح‌یشیان ب تهرخان کردوو. ئه‌مریکا و یابان و هیندستان و ئه‌لمانیا و پ‌ه‌ندا و ک‌ریای باشوور و رووسیا و چیک پ‌شه‌نگن له به‌ره‌مه‌ن‌ن‌انی فیلمی سینه‌مای ب منداځان.

له بیسته‌کانی سه‌دی رابردوودا، له ئه‌مریکادا بیر‌که‌ی فیلمی سینه‌مای ب منداځان سه‌ری هه‌دا، له و‌اته یه‌ک‌گرتوو‌ک‌انی ئه‌مریکا و ئه‌ور‌پادا پ‌شکه‌وت. له ئه‌مریکادا به ش‌و‌یه‌کی فه‌رمی زاراو‌ی (فیلمی خ‌زانی) به‌کارد‌ه‌نن. له ئه‌وروپاش زاراو‌ی (فیلمی منداځان) و به ز‌ریش زاراو‌ی (سینه‌مای منداځان) به‌کارد‌ه‌نن. ته‌نانه‌ت ش‌و‌ازی هه‌ب‌ژاردنی پا‌ه‌وان و که‌سایه‌تیه‌کان ب ر‌گ‌ان له فیلمه‌کاندا، له ن‌وان ئه‌مریکا و ئه‌وروپادا، تا راد‌یه‌ک جیا‌وازیان هه‌یه. له فیلمه ئه‌مریکیه‌کاندا، ک‌مه‌ک پ‌ویستی و مه‌رجی تایبه‌تییان هه‌یه ب هه‌ب‌ژاردنی ئه‌و منداځانه‌ی ر‌یان له فیلمه‌کانیادا هه‌ب‌ت، و‌کوو ش‌خ و شه‌نگی و به‌ژن و با‌ا و چه‌ند مه‌رج‌کی تر. به‌ام له فیلمه ئه‌ور‌پایه‌کاندا، ه‌ند‌گو به سیمای تایبه‌تی ناد‌ن و منداځانی ئاسایی ب فیلمه‌کانیان هه‌د‌ب‌ژن.

پ‌ویسته هه‌ند پ‌ویستی له فیلمه باشه‌کانی منداځاندا هه‌بن: په‌یام‌کی ئه‌ر‌ن‌ی په‌رو‌رد‌ییان هه‌ب‌ت، گونجاوبن له‌گه ته‌مه‌نی منداځان، دووربن له ته‌قین ئاسایی و له په‌ند‌ری و له ئام‌ژگاریی راسه‌وخ، خ‌شی و شادی به منداځان ببه‌خن، ه‌ش و س‌زداری منداځان ب‌زو‌نن، ساکار و سه‌رنج راک‌شبن، دووربن له توند و تیژی.

ئهم چه‌ند ر‌نمایانه‌ش ب سوود و‌رگرتن، ئاراسته‌ی دایکان و

باوکان دکهین:

۱- پوښته ئه و فیلمه سینه مایانه ی ب منداان نمایش دکران، دایکان و باوکان هه یان بژرن و په سندیان بکه، له ژرر چاودری ئه واندان منداان سهیریان بکه. ئهرکی و زارر تی رشنیری کوردستانه، که پیش نمایشکردنی فیلمه سینماییه کان ب منداان، له سینه ماکان و تهله فزی نه کاندان، له لایه ن لیژنه یه کی په روژدی و د رووناسی منداان نه و، ک نتر بکران و ئه و دیمه نه نه گونجاو و ناپه سندانیه یان بس نه و که ب منداان ناشان و کاریگری و ر نگدان و ی نهر نیان له سهر ژریانان د ب ت.

۲- پوښته دایکان و باوکان، به تایبه تی و به وردیه و، پش نمایشکردن و بینینی فیلمه کان له لایه ن منداان نه و، چیرکی فیلمه کان بخو ننه و و باش سهیریان بکه و له ناو و مبه سته کانیا ن ت بگه. تا د نیان که شتی خراپ و ناله باریان ت دا نیه.

۳- دوا ی بینینی فیلمه کان، پوښته دایکان و باوکان، هانی منداان کانیا ن بد، که به راشکاوی گفتوگ و پرسیار د رباری سیناری و که سایه تییه کانی فیلمه کان بکه. سهرنج و ت بینیه کانیا ن چین د رباری خا ه ئه ر نیی کان و نهر نییه کانی فیلمه کان.

۴- پوښته دایکان و باوکانیش، به شداربن له بینینی فیلمه کان و له شیکردنه و و له هه سه نگاندنی فیلمه کان، له گ منداان کانیا ن. رای خ یان له بار یانه و د ر ب. ۴- به زارر کی فیلمه که کان کورت بکه نه و، با ههری که له منداان کان بیانگ نه و. دوا ییش با ههریه که یان به کورتی به نووسین باس له فیل کان بکه.

۵- با ههریه که له منداان کان تان باس له و که سایه تیانه ی فیلمه کان بکه که خشیان د وین، له گه باسکردنی ه ی خه ویستیان ب یان.

۶- ئه گهر بکر ت دیمه ن کی دیاریکراو له دیمه نه کانی ئه و فیلمانیه ک د یان بینن. له ما ه و دا، ب خشی له گ منداان کان تاندا به نواندن بیان نو ن.

سوود کان سینه مای منداان

۱- سینه مای منداان جیهان کی ر نگینه، له ت که بوونی دیمه نه کان و موزیک و خه یا پ کد ت. ب یه ب ته مایه ی بایه خدانی منداان.

چیر که کانی فیلمه کان هـ ش و خه یا ی مندا ان بهر و ئاسمان کی نه فسووناوی فراوان د بهن.

۲- سینه مای مندا ان، کهر سته و هـ کار کی گرنکه له بنیاتنانی ر شنبیری مندا ان و له گه شه کردنی خه یا و هزر و بیری مندا ان. بـ ئاشکرا کردنی وز و توانا خه په بوو کانیان و قـ ستنه و یان بـ به دروستی ئاراسته کردنیان.

۳- ئهر کی سهر کی فیلم سینه ماییه کانی مندا ان، به خشی نی خـ شی و شادییه کی تاییه تیه به مندا ان. فیلمه کان پـ ن له دیمه نی کـ میدی و گاـ ته و گه پ و خه ند و پـ که نین. وـ کوو له فیلمه کانی که هـ ئه کتهری کـ میدی جیهانی (چارلی چاپلین) و (میستر بین) دا دـ یان بینن، ئه گه رچی فیلمه کانی چارلی چاپلین، به رـ ش و سپین و مـ ژوو یان بـ سه دـ یه ک پـ ش ئه مـ د گه نه و. به مـ چـ ژیان هـ شتا کا نه بـ ته و.

۴- دـ شی فیلمه سینه ماییه کان یارمه تی ئه و مندا ان نه بد ن که تووشی خه مـ کی و ترس و گـ شه گیری و توـ یی و دـ هـ اوکی بوونه، له مـ نـ خـ شیه دـ روونیان نه رزگاریان بـ ت.

۵- ئه و هـ هـ ویست و کار ئهر نییانه ی، که مندا ان له فیلمه کانی سینه مای مندا ان دا دـ یان بینن، رو و کاریگه ریه کی زـ ریان له بنیاتنانی که سایـ تی دروستی مندا ان و له جیگیردنی رـ وشت و رـ فتاری باش و به ها جوانه کان له دـ روونی مندا ان دا هه یه.

۶- فیلمه کانی مندا ان، باشتترین هـ کارن بـ ناسینی داب و نه ریت و ر شنبیری و که له پوور و شـ واز و رـ گای مامه هـ کردنی جیاوازی گهلانی دـ و هـ تانی تری جیهان. چونکه فیلمه کان وـ کوو ئاو نه وان و ژیان و ر شنبیری گهلانی تر دـ نو بینن.

۷- فیلمه سینه ماییه کانی مندا ان، به سهرچاو یه کی گهور ی ئیلهام به خشین داد نرن. به تاییه تیش ئه و فیلمانیه که چیر که کانیان له راستیه و وـ رگیراون. هه میشه ش فیلمه به سوود و باشه کان په یامی ئهر نی و هیوا و گه شبینی به مندا ان دـ به خشن. فـ ریان دـ کهن که له ژیاندا، له سایه ی متمانه به خـ بوون و کـ شش و کـ نه دانداندا، شتـ ک نییه که ناوی ئه سته م بـ ت و نه یاته دی.

۸- به شـ کی زـ ر له مندا ان، له ر ی بینن و گوـ گرتن له فیلمه کان، به تاییه تیش ئه و فیلمانیه به زمانی ئینگلیزی و هه ند زمانی ترن، که ژـ رنووسی کوردیان بـ نه نووسیون، تا راد یه کی باش فـ ری زمانی ئینگلیزی یا زمانی تر بوونه.

۹۔ فیلمه سینه‌ماییه‌کانی منداڤان، تواناییه‌کی جیاوازیان له دڤوهمه‌ندکردنی هزر و بیرى منداڤاندا هه‌یه. وزڤیه‌کی گهورڤشیان بڤ سه‌رهه‌دان و داه‌ڤنان پڤیان دڤبه‌خشن.

۱۰۔ له‌وانه‌یه له رڤی فیلمه سینه‌ماییه‌کانه‌و، منداڤان روانینیان بڤ ژیان بگڤڤڤت.

پڤویسته ئه‌وڤش لڤ منداڤان نه‌شارینه‌و، که سینه‌مای منداڤانیش، وڤکوو هڤکارڤکانی تری راگه‌یاندن دوو لایه‌نه، سوودی هه‌یه و زیانی‌شی هه‌یه. دڤڤت منداڤان له‌م دوو لایه‌نه ئاگادار بکه‌ینه‌و. چونکه باب‌ه‌ته‌کانی فیلمه سینه‌ماییه‌کان، کاریگه‌رییان له‌سه‌ر ژیانى ئه‌مڤ و داهاتووی ئه‌و منداڤانه دڤڤت که سه‌یری ئه‌و فیلمه سینه‌مایانه دڤکه‌ن.

رڤی منداڤان له فیلمه‌کانی سینه‌ماییدا

له زڤر فیلمی سینه‌مایى جیهانییدا، له فیلمه سینه‌ماییه کوردیه‌کانیشدا، زڤرن ئه‌و منداڤه به‌هرڤمه‌ندانه‌ی که رڤی پاه‌وانڤتی یا که‌سایه‌تی سه‌رڤکی فیلمه‌کانن و سه‌رکه‌وتنیان به‌و فیلمانه به‌خشیون. به تایه‌تیش ئه‌و فیلمانه‌ی په‌یوڤندیان به‌خودی منداڤانه‌و هه‌یه له گه‌لی فیلمی سینه‌ماییش بڤ گهورڤکان، منداڤان دڤوری سه‌رڤکیان هه‌یه. هه‌ندی له‌و شاکارڤ فیلمه سینه‌مایانه، له سایه‌ی رڤی پاه‌وانڤتی منداڤاندا، ناوبانگیان دڤرکرد و لڤ سینڤماکانی هڤموو دڤوڤتانی جیهاندا نمایش کران. به ملڤڤنان دڤلار داهاتیان بوو. نووسه‌ر و دڤره‌ڤنه‌رڤکانیان بوون به ملیڤنڤر.

زڤر زڤرن ئه‌و منداڤانه‌ی که رڤی پاه‌وانڤتی یا سه‌رڤکیان له فیلمه سینه‌ماییه‌کاندا بڤ منداڤان و بڤ گهورڤکان هه‌بوو. که ته‌مه‌نیان له نڤوان (۲) سا بڤ (۱۵) سا بوون، هه‌ندڤکیان له ژیان‌دان و هه‌ندڤکی تریان مردوون. بڤ نموونه ناوی چه‌ند منداڤڤک دڤنین، که لڤ فیلمه جیهانییه‌کاندا رڤی پاه‌وانڤتی و سه‌رڤکیان تڤیاندا بینڤون و ناوبانگڤکی جیهانیان هه‌یه، وڤکوو:

۱۔ (جان کڤجان) ی ته‌مه‌ن شه‌ش ساڤان، له ساڤی (۱۹۲۱) دا، له فیلمی (منداڤ) له دڤره‌ڤنانی که‌ڤه هونه‌رمه‌ندی کڤمیدی ئه‌مریکی و جیهانی (چارلی چاپلین). فیلمه‌که به رڤش و سپیه و ماوڤکه‌ی (۸۰) خوله‌که (جان کڤجان) له‌م فیلمانه‌شدا رڤی پاه‌وانڤتی هه‌بوو: له فیلمی (ئڤلیقه‌ر تویست: ۱۹۲۲) و له فیلمی (دادی: ۱۹۲۳) و له فیلمی (رڤبنسڤن کرڤز: ۱۹۲۴). که

جایی سهرسامی بینهرانی ئەم فیلمانە بوو.

۲- کچەیی ئەی ناسک و جوان (شیرلی تمبل: ۱۹۲۸ - ۲۰۱۴) لە دایکبووی ئەمریکایە و بە (شازادە بچکەلە) ناوی دابەن. لە تەمەنی (۳) ساڵیدا بە جیهانی سینهما ئاشنا بوو. رۆڵی پالەوانەتی لە زنجیرە فیلمی کەمیدی رۆخنەئامەز (بایبی بیورلیسکس) دا هەیە. سەرەنج و سهرسامی ههموو بینهرانی بە لای خۆیدا راکێشا. شیرلی تمبل لە چەندین فیلمی سینهمایدا رۆڵی پالەوانەتی هەیە. بە (ئەفسانەی سینەما) یان دەرانی. شیرلی کە گەورەش بوو، چوو ناو دنیای سیاسەت و دیلەماسییەو چەندین پلە و پایە بەرزى هەبوو. لە نووسینەکم دا، بە درێژی باسم لە شیرلی تمبل کردوو.

۳- (جادلین سمیس) ی تەمەن هەشت ساڵان، کە کوڵی ئەکتەری سینهمایى (ویل سمیس) ، لە فیلمی (گەڵان بە دواى شادی) دا، رۆڵی پالەوانەتی هەي. هەروەها لە فیلمی (کوڵ کاراتییەکە)ش لە دەرھەنانی (جاکى شان) جادلین رۆڵی پالەوانەتی هەيە.

۴- خۆنچەگو (ئانک ستیڤن) ی سويسرى، لە فیلمی (هایدى) کە لە نووسینی رماننووسی سويسرى خاتوو (یەلەنا لویزە هەیسەر) و دەرھەنانی (ئالان گسپەر) .

(ئانک ستیڤن) ی تەمەن هەشت ساڵان، رۆڵی (هایدى) دابەن.

۵- لە فیلمی (پىپى گەررۆیدرۆژ) کە لە نووسینی کەلەماننووس و چیرەکنووسی سويدى خاتوو (ئاسترید لیندگرین) ، ئەو کچەییە بلیمەتە (۹) ساڵانە کە رۆڵی پىپى دابەن، دوو گەررۆیی درێژی هەریەکە لە رۆنگەک لە پىپەکانى دایە، قژ سوور درێژکەى ستایلەکی تايبەتی هەيە. رۆڵەکی پالەوانەتی کەمیدی هەيە و جۆڵەي سەير و سەرنجەاکەش و زەرکاری لە توانا بەر ئێجام دات. دات و هەموو منداڵان سهرسام داکات و دایانەندەتە خەشى و خەند و پەکەنین.

۶- لە زنجیرە رمانی (هاری پەتەر)، لە نووسینی رماننووسی ئینگلیزی خاتوو (جوان رۆلینگ) کە کاکەلە (دانیال جاکوب رادکلیف) ی تەمەن (۱۳) ساڵان، رۆڵی پالەوانەتی هەيە، رۆڵی (هاری پەتەر) دابەن. کچەیی ئەو خۆنچەگو (ئیمما واتسۆن) ی (۱۰) ساڵان و کاکەلە (رەرت گرینت) ی (۱۳) ساڵانیش، لە پالە دانیال رادکلیف دا، رۆڵی سەرکیان هەيە. ئەم فیلمە لە هەموو جیهاندا نمایش کرا. ژمارەکی پەوانەیی لە دسکەوتی پار و لە ناوبانگ بە دیهەنا، نووسەرەکە و دەرھەنەرەکە بە هەي ئەم فیلمەو بوون

به ملی-ن-ر.

۷- هه‌ری-ک-ش له‌م مندا-ان نه‌ر-ی پا-ه‌وان-تیان له‌ فیلمه‌ سینه‌مایه‌ جیهانییه‌کاندا هه‌یه‌:

(کمارک لیسته‌ر: د-سا-ان) و کچ-ل- (ج-دی ف-ست: له‌ س- سا-ییه‌و-) و کچ-ه‌ (ه‌ایلهر میله‌ر: د-سا-ان) و کچ-ه‌ (دارو باریم-ری) و (ج-ناسان ئه‌شمور) و (ماریه‌ ک-ست-دی) و (ستیفزن وارسهر) و (لیندا بل-ر) و (ه‌ارفی ستیفنز: پ-نج سا-ان) و چه‌ندین مندا-ی تر که‌ ر-ی پا-ه‌وان-تی و سه‌ر-کیان له‌ فیلم- سینه‌مایه‌کاندا هه‌یه‌.

ر-ی مندا-انی کورد له‌ فیلمه‌ سینه‌مایه‌ کوردیه‌کاندا

مندا-انی کوردیش گهر هه‌ل و مه‌رجیان و د-رفه‌تیان ب- ب-خس-ت، له‌ رووی به‌هر- و بلیمه‌تی و زیر-کی و تواناو-، له‌ مندا-انی تری جیهان که‌متر نین. به‌ام ب- داخه‌و- ز-ر ب-نازن و ز-ر به‌ که‌می ئاو- له‌ خه‌ون و هیوا و له‌ ب-هر-کانیان د-در-نه‌و-.

له‌ چه‌ند فیلم-کی سینه‌مایی کوردیدا، مندا-انی کوردمان ر-ی پا-ه‌وان-تی و سه‌ر-کیان ت-یاندا بینو-، له‌ سایه‌ی ر-ی ئه‌و مندا-انه‌و- فیلم-کان سه‌رکه‌وتن و ناوبانگیان به‌د-ست ه-نان. ئه‌م مندا-انه‌ش درچووی هیچ په‌یمانگایه‌کی شان-یی و سینه‌مایی و ه‌ونه‌ری نین. ز-ر به‌ سروشتی و عه‌فه‌وی نواندن د-که‌ن و ر-ه‌کانیان د-بینن. هه‌رو-کوو ئه‌و-ی یارییه‌کی ئاسایی بکه‌ن. بیر و خه‌یا-یان لای کامیرا و وینه‌گرتن نییه‌. ناوی چه‌ند مندا-کی به‌هر-مه‌ندی کوردمان د-ه-نم که‌ ر-ی پا-ه‌وان-تی و سه‌ر-کیان له‌ هه‌ند- فیلمی به‌ناوبانگی کوردیدا هه‌یه‌:

۱- یه‌که‌م فیلمی سینه‌مایی که‌ به‌ زمانی کوردی ت-مارکراو-، فیلم-که‌ به‌ ناوی (زار-) یا (زار-) یه‌. به‌ره‌می یه‌ک-تی س-قیه‌تی پ-شوو-، له‌ سا-ی (۱۹۲۶) دا، له‌ لایه‌ن د-ره‌-نه‌ری ئه‌رمه‌نی (هام- به‌گ نازاریان) و- د-ره‌-نراو-. دیمه‌نه‌کانی له‌ شاخه‌کانی ئه‌رمه‌نستان گیراو- و هه‌ر له‌ ئه‌رمه‌نستانیش ب- یه‌که‌م جار نمایش کرا. ئه‌م فیلمه‌ باس له‌ خ-شه‌ویستی کو- و کچ-کی لاوی کوردی ئ-زیدی د-کات، کچه‌که‌ ناوی (زار-) یه‌ و کو-که‌ش شوانه‌ و ناوی (سید-) یه‌. له‌ژ-ر سه‌رکووتکردن و چه‌وسانه‌و- له‌ لایه‌ن د-سه‌-اتدارانه‌و-، ب- ژیان د-ج-نگن. نازانم مندا-انی کورد له‌م فیلمه‌دا ر-یان هه‌یه‌ یا نیانه‌. هه‌زمکرد و-کوو یه‌که‌م فیلمی سینه‌مایی کوردی ناوی به‌-نم.

۲- فیلمی کوردی (ساتک بـ مهستی ئەسپەکان) که به زمانی کوردی و فارسیه، له نووسین و دهرهـنانی هونهـرمهـندی سینهـماکار و دهرهـنهـری فیلمی سینهـمایی (بهـهمهـن قوبادی) یهـ، که له رهـهـماتی کوردستان دهرهـنراوهـ، له سالی (۲۰۰۰) دا، بـ یهـکهـم جار له فـستیفاـی (کان) له فهرهـنساد نمایشکرا. رۆـی پاـهـوانهـتی ئەم فیلمه منداکی کورد به ناوی (ئەـیوب) ناوی تهـواوی راستیشی (ئەـیوب ئەحمەد)، له و کاتهـدا، تهـمهـنی (۱۳) ساـ بوو. ئەـیوب له گوندی (مرانی) سهـر به قهـزای پـنجوـن له دایک بوو، به هـ جهـنگی نـوان عـراق و ئـرانـهـوهـ، بـ رهـهـماتی کوردستان کـچیان کـردبوو. ههـر لهـم فیلمهـدا دوو ئەـکتەـری منداکی تـریش رۆـیان ههـیه، کچـ له (رۆـژین یوونس) تهـمهـن (۱۰) ساـان و (مهـهدی ئیـخیاردین) سـ ساـان، که کوـکی منداکی خاـون پـداوـیستی تایبهـتییه. لهـ فیلمهـکهـدا ئەم سـ منداکه خوشک و بران و دایک و باوکیان نهـماون، تهـنها مامـکیان ههـیه. ئەـیوب له پـناوی پهـیداکردنی بژـوی ژیاـنی (رۆـژین) ی خوشکی و (مادی) برا بچـووکی، که پـویستی به پار ههـیه بـ نهـشتهـرگهـرییهـکی پـویست، ههـموو بهـرپرسـیارهـتییهـک دکهـوهـته ئەـستهـی ئەـیوب، ناچار واز له قوتابخانه دهـهـندت. کاری کـهـهـیهـری دـکات له نیوان رهـهـمات و باشووری کوردستاندا (رۆـژین) یش، له پـناوی مادی برائیدا ناچاربوو که شوو بکات، بـ ئەـوهـی پارـی مارـیهـکهـی، بـ نهـشتهـرگهـری مادی وـرـبـگـرت. ئەـیوب و رۆـژین و مادی، زـر به جوانی و به ئاسایی و سهـرکهـوتووانهـ، لهـم فیلمهـدا رۆـکهـکانیان بینـیوهـ. ماوهـی فیلمهـکه (۸۰) خولهـکه. ئەم فیلمه باس له بنهـماهـیهـکی بـ دـرـتانی کورد دـکات، که دایک و باوکیان لهـدـست داوهـ. ههـوهـ بـ مانهـوان یان دـدن.

بـیهـش کـهـهـرـکان و یسکیان کرد ناو ئاوی خواردنهـوهـی ئەسپهـکانیان تا مهـست و سـبـبن و سهـرما و سـهـهـ و گـزـبای سارد و بهـفر کاریان لـنهـکهـن و نهـوهـستن.

(ساتک بـ مهستی ئەسپهـکان) ژـرنووسیان بـ چهـندین زمانی جیهانی کردوو و له چهـندین هـهـی گهـورهـی سینهـماکانی شارـکانی وـاتانی جیهاندا نمایشکرا. چهـندین خهـهـاتی بهـنرخ و بهـهـزی نـهـودـوهـتیان پـهـهـشی. به هـهـی سهـرکهـوتنی ئەم فیلمهـوهـ، بهـهمهـن قوبادی ناوبانگـکی جیهانی له دهرهـنانی فیلمی سینهـما پیدا دـرکرد.

شایهـنی باسیشه له ئـستادا (ئەـیوب ئەحمەد) گهـنـجـکهـ و گهـاونـهـتهـوهـ بـ پـنجوـن. خهـریکی کاری کـهـهـرییه. زـر هـز

دکات له فیلم کی سینه مایی کوردی تاز دا بانگی بکه و رر کی بد ن.

۳- فیلمی (کیسه هکانیش د فـن) فیلم کی جهنگی درامیه، له نووسین و د ره نانی هونه رمه ندی سینه ماکار (به همن قوبادی) یه. که له سا ی (۲۰۰۴) دا نمایش کرا.

چیر کی فیلمه که د ربار ی (۳) مندا ی په نابهر له که مپ کی ئاوار کورد کان، له نوان ر ژه ات و باکووری کوردستاندا. چاو ی رووخاندنی سه دام حوسن د کهن.

لهم فیلمه دا، ژمار یه کی ز له مندا یانی کوردمان به شاریان کردوو. به ام س له مندا هکان ر ی پا هوان تیان هیه، که نه مان:

۱- (سـران ئیبراهیم) ته مهنی (۱۳) سا ه، د ب د د گه ی و ئانتین و ساجی مه هورا ب خه لکی گوند کان داد نـت، بـیه به نازناوی (کاک سه ته لایت) ناویان د برد. شـ ئینگلیزیه کیشی د زانی.

۲- خـچه گو (ئاواز له تیـف) ته مهنی (۱۱) سا ه، ر ی (ئاگرین) ی لهم فیلمه دا هیه، ز به جوانی و سروشتی ر ه کی بینو، کچ هیه کی ب دایک و ب باوکه. برایه ک (۳) سا یانی نابیناشی هیه. خـم و ئهرکی به خـوکرنی براکی که وت ته سهری.

۳- (هـش فهیسه ر حمان) که ته مهنی (۱۳) سا ه و خاوی نی پـداویستی تایبه تییه، له مندا ییه و به ه ی شـرتی کار باو، هـردوو د سته کانی له شانیه و پزیشک بـیویان تـو. هـش لهم فیلم دا ر ی (هـنگـف) ی هیه. هـرو کوو مندا کی ئاسایی مه له و ز کار تر دکات. ز سهرکه وتوو له ر ه که یدا.

ماوی فیلمی (کیسه هکانیش د فـن) (۹۷) خوله که. بـیه که مین جار له سا ی (۲۰۱۴) دا نمایشکرا.

۴- فیلمی (بـکهـس) که فیلم کی سینه مایی کـمیدی درامی کوردیه. له نووسین و د هـنانی هونه رمه ند (کارزان قادر) بـیه که مین جار له سا ی (۲۰۱۲) دا نمایشکرا. باس له دوو برای پـاوبـیاخهر دکات، که له فیلم کـدا ناویان (دانا) و (زانا) یه.

ناوی ته و اویان (زـمهـند تهـها - دانا) و (سـروـر فازل - زانا) دوو مندا ی بـتوانان.

دیان ه و ت له ژیانی پ له مهینه تی و کوـر و وری هـبـن و

خـیـان بگه یه نـن به (سـپـه رمان) له ئه مریکا. پـیـانـوا یه ئه و
دـتـوانـت هه موو کـشـه کانیان بـ چارـسـه بکات. دانا و زانا به
سواری کهر که یان که ناویان لـناو (مایکـ جاکسـن) دـست
دـکهـن به گه شته که یان بـ ئه مریکا. ماوـی فیلمه که (۹۷)
خوله که. وـنـه کانی له باشووری کوردستان گیراون. وـریان گـاـو
بـ سهـر چه ندین زمانی جیاوازی جیهانی.

چه ندین خهـاتی به نـرخـی نـودـو وـه تیـیان پـهـخـشی. فیلمـکی
تایبه تییه بـ منداـان.

۵- (باوکـ) کورته فیلمـکه به زمانی (کوردی) و (نهرویجی)
یه. له نووسین و دـرهـنـانی هونه رمه ند (هیشام زـمانی) یـ.
ماوـی فیلمه که (۱۵) خوله که. دیمهـن و وـنـه کانی له نهرویج
گیراون و دـرهـنـراو. بـ یه کهم جار له ساـی (۲۰۰۵) دا، له
نهرویج نمایش کرا.

ئهم فیلمهـ باس له باوکـک و لهـ کوـ (۱۰) ساـانـه کـی که ناوی
(بـوا ئاکـ رـسوـ) . که پاـهـوانی فیلمه که یه. که به قاچاگی
هاتوونه ته نهرویج. له یه کـک لـ کامپـکانـدان. مافی په نا به رییان
رـتـدـکرـته و، پـلیـس باوکه که دـگـرن و سواری ئـتـمـبـلی پـلیـسی
دـکهـن بـ گـاـنـو، منداـاـکـی بـ گریانـه و هاواردـکات
باوکه جـم مه هیـه. که پـلیـس لـی دـپـرسن ئه و کوـته؟ به
نـخـر کوـی من نییه وـامـی پـلیـس دـداته و. بـ ئه وـی کوـته که ی
مافی په نا به ری وـریـگرـت. ئهم فیلمه له نهرویج و له دـوـه تانی
ئه وروپادا نمایش کرا و زـر که سی هـنـایه گریان. زیاتر له
(۴۰) خهـاتی به نـرخـی بـدـستهـنا.

۶- فیلمی (کـچـه ری بچکـل) هونه رمه ند (به تین قوبادی)
سینارـوی نووسیو و بـ سینه مای دـرهـنـراو، به رهـمـهـنـانی
(محهمـد ئهـمهـدی) یه. وـنـه و دیمه نه کانی ئهم فیلمه له ئـراـن
و تورکیادا گیراون. له ساـی (۲۰۱۹) دا به رهـمـهـنـراو. بـ
یه کهم جاریش له ساـی (۲۰۲۱) دا، له یه کهمین فـسـتیـفاـی فیلمی
سینه مایی کوردی له شاری (مـسکـ) له رووسیـا، له هـاـی
سینه مایی (ئوکتـبهـر) نمایش کرا.

لهـ (کـچـه ری بچکـل) دوو منداـی کورد که بران، ناویان (یوسف
محمود عهـدولقادر) و (محهمـد محمـود عهـدولقادر) ، رـاـی
سهـر کیان هه یه.

۷- بـجـگه له و فیلمانه ی که باسمان کرد، له چند فیلمـکی
سینه مایی تری کوردیدا، منداـانی کورد رـاـیـان تـیـاندا
هه یه.

ئایا کورد سـرکردی هـو بو؟...

زانـا رـزاق

ئەممەي سەرۆك ئىم پەرسىياردىن زىچار گولبىستى بووين و دىين ، زىچار
كەس و ئامى بى ئىمە ھەي و دىين ، ئىم پەرسىياردىن چەند چارەك لى من
كراو بى ئىمەش من و ئامى خەم ھەي بىم شەو يى خوارو

لږدا ناتوانين بسدا سد بلين كورد يان هر نه تڼو و شته كي تر
سره كړدې ني، نه بوو، چونك ه موو سره كړد كاني كورد كساني
سياسين زياتر له شنډي، دواتر د كړه بڼين ه و ك م و
كورتيا نه بوو، يه كك له ه ځان نه د بووايه ئوان كسانه كي
له ها توويان كړدبايه او ټكار و شته تر ، هرو ها ئوان
نښاندو و بيرك په دربان، له گڼه ئو و ش سره كړده ماو يه كي زه
سره كړد بهت نه زمووني ده به نه زمووني خه شته كاني و رگرتبا،
په ك و كار كانيان كړد بووايه، به نه و ه موويان و ك تيمك
كاريان كړد بووايه، نه ك سره كړدې چي به او ټكار كاني و كساني تر
ه مان شته بهن، نه م ه له يه؟ ناشكرت ه موو چاك و خراپيه كان
بخه يته ملي نه و،

چونکہ ئۇ وانیش ھەروەك تىپەكى تەپى پە وان، پەكەۋە ل سەركەۋتن و شكست بەرپرسن، ل ھەمان كاتدا ھەروەك چەن ھەلەكەت كى گەلچى تىپەك يان بەرگىكارەك، ئۇ ۋا تىپەكە توۋشى دەنەن دەكەت ئۇ ۋا سەركەردە و كەسەكەنى سىياسىش ھەروان، جا كەتەك تىپەك يارىزانى بەلەھەتوۋ پەدەگەنەن بەپەنى ئاست پەلە دەبەت، يان ھەنەرى تىپەكە لەنەنە يانەكە سەپەرى ئاستى يارىزانەكەنى دەكەت، كەسەكە باشەكان ھەلدەبەت، ئاۋاش پەۋىستە سەركەردەكان و كەسەكەنى نەزىكى ئۇ و كارەيان ھەبە، نەك كەسەنەك بەسەريان داھەنەنەن ۋان بەبەنە پەش، چونكە ئۇمە ھەلەپە و نەكەت ۋابەت.

تـبـیـنـی: ئـمـ نـک بـ سیاسـیـکـان دـبـ، بـبـکـو بـ هـمـو بـوارـک و
شـتـک دـبـ کـ کـسـا نـک وـک سـرـکـرد لـل دـبـبـن

تەبىئىي تىرىش ناكىرىت ھەر سىركەۋىتىن ۋە ھەممىسىگە تەبىئىي سىركەردە
لەي بىرپىرس بىت، بىلكو ھەممۇ ئىوانىي لىگىدىدان لەي بىرپىرس بىس
بىپى ئاستى پىلەيان ئىمەش بى مەژو ھەروايە دىبە ۋابەت
تەبىئىي تىرىش پىلەيىستە ۋاۋىژكارەكان ۋە كەسەنى تىرىان ۋوۋىۋو
لەھاتوۋيان بىسەلمەنرەت يەنى سەد پىرسىارىان لىبىكرەت ئىۋانىش
ۋوۋىۋو ۋوۋىۋو بىدەنەۋى بىپى ئىمەش ئاستى ۋاستەقىندەيان
دەردەكەۋەت ئاۋاش ھەلىانېرنەك ھەژار بىن لەۋۋى ھەزەرەۋە چۈنكە
ئەمە زىيانى دىبە نەك سودىگەرەيانەن.